

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr.1

par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu kūdras un dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „*Vasariņas*”, Kārsavas novada Mērdzenes pagastā

Derīgs līdz 2019.gada 5.janvārim

Paredzētās darbības ierosinātājs un Ziņojuma izstrādātājs:

SIA „*TRAND*”, reģistrācijas Nr.42403035489, adrese: Atbrīvošanas aleja 123, Rēzekne, LV – 4601, tālr. 26545762 (turpmāk arī Ierosinātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk arī Birojs):

- 2015.gada 24.februārī iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par kūdras un dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „*Vasariņas*”, Kārsavas novada Mērdzenes pagastā.
- 2015.gada 6.novembrī iesniegts pārstrādāts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums par kūdras un dolomīta ieguvei derīgo izrakteņu atradnē „*Vasariņas*”, Kārsavas novada Mērdzenes pagastā (turpmāk Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20.panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – kūdras un dolomīta ieguve (turpmāk Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Kārsavas novada Mērdzenes pagasts, nekustamais īpašums „*Vasariņas*” (kadastra Nr. 6872 007 0009) (turpmāk Darbības vieta vai Īpašums), derīgo izrakteņu atradne „*Vasariņas*” (turpmāk – Atradne).

Piezīme: saskaņā ar Ziņojumu tiek izskafīta iespēja ārpus Atradnes teritorijas izvietot tehnoloģiskos laukumus, veidot segkārtas un kūdras krautnes, kā arī paredzēts izbūvēt Atradnes iecirkņus savienozošo ceļu posmus, veikt pievedceļa pārbūvi u.c. saistītos darbus. Iespējami skartie zemju īpašumi norādīti Ziņojumā un tie precizējami turpmākās projektēšanas gaitā.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību, ietekmes uz vidi novērtējumu un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Derīgo izrakteņu atradne „*Vasariņas*” (turpmāk Atradne) atrodas Kārsavas novada Mērdzenes pagasta A daļā, pie Ciblas novada Blontu pagasta robežas. Īpašuma zemes vienību kopējā platība ir 46,2ha, un tā teritorijā ir noteikti Atradnes 3 iecirkņi (Īpašuma 3 zemes gabalos), kas viens ar otru nerobežojas. Atradnes iecirkņu kopējā platība ir mazāka par Īpašuma zemes vienību platību. Iecirknis „*Vasariņas 1*” (zemes vienības kadastra Nr. 6872 007 0010) atrodas pa vidu, iecirknis „*Vasariņas 2*” (zemes vienības kadastra Nr. 6872 007 0011) atrodas uz D, savukārt uz Z atrodas iecirknis „*Vasariņas 3*” (zemes vienības kadastra Nr. 6872 007 0009) (turpmāk šajā Biroja atzinumā saukti attiecīgi 1., 2., un 3. iecirknis). Attālums starp 1. un 2. iecirkni ir ~1,5km, starp 1. un 3. iecirkni ~1km.
- 3.1.2. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – kūdras un dolomīta ieguvī Atradnē. Derīgo izrakteņu ieguvī paredzēts veikt ar atklāto paņēmieni, veidojot vairākas kāples kopumā līdz 20m dziļumam (prognozētais kāpļu skaits 3 – 4). Kūdras ieguve netiek plānota kā atsevišķs process, bet gan kā galvenā derīgā izrakteņa – dolomīta ieguves 1.posms – segkārtas noņemšana. Kūdras ieguve ietver segkārtas noņemšanu iecirkņu daļās, kur tā sedz kūdras slāni, kūdras slāņa nosusināšanu, izveidojot grāvju sistēmu, kūdras ieguvī un transportēšanu uz krautnēm glabāšanai un tālākai realizācijai. Paraleli kūdras ieguvei, kūdras izstrādātajā daļā paredzēta nederīgās starpkārtas starp kūdras un dolomītu noņemšana un ūdens līmeņa pazemināšana, veicot tā atsūkņēšanu. Pēc tam paredzēta dolomīta irdināšana, tajā skaitā ar spridzināšanas metodi, iegūtā materiāla transportēšana uz drupināšanas – šķirošanas iekārtām, materiāla drupināšana, šķirošana, mazgāšana, uzglabāšana un transportēšana tālākai realizācijai.
- 3.1.3. No Ziņojumā ietvertās informācijas izriet, ka Paredzētās darbības ietvaros plānots izstrādāt visu Atradnes iecirkņos esošo kūdras slāni. To plānots realizēt galvenokārt lauksaimniecības vajadzībām. Ziņojumā norādīts arī uz iespējamu kūdras briekšu ražotnes izveidi Atradnes teritorijā, tomēr šāds risinājums padziļināti Ziņojumā netiek vērtēts. Prognozēts, ka gada laikā Atradnē varētu tikt izstrādāti aptuveni 50000 – 75000m³ dolomīta, un tā saražotais šķembu apjoms gada laikā iespējams ~100000 – 150000m³. Ziņojumā norādītie apjomi ir indikatīvi un var mainīties, ņemot vērā gan pieprasījumu, gan citus ietekmes faktorus.
- 3.1.4. Visas, tajā skaitā ar ieguvī un transportēšanu saistītās darbības ir plānots veikt tikai diennakts dienas periodā no 7:00 – 19:00. No Ziņojuma tāpat izriet, ka Paredzēto darbību nav plānots veikt brīvdienās un svētku dienās. Derīgo izrakteņu ieguvī plānots veikt sausajā gada periodā vidēji 6-8 mēnešus laika posmā no aprīļa līdz novembrim, ~1600 – 2200 stundas/gadā, 12 stundas dienā, bet gatavās produkcijas izvešana (atkarībā no pieprasījuma) plānota visu gadu (~ 7 kravas mašīnu reisi dienā), 12 stundas dienā, izņemot brīvdienas un svētku dienas. Dolomīta spridzināšanas darbus plānots veikt 1 – 2 reizes mēnesī.
- 3.1.5. Atradnes tuvumā, jau Ciblas novada Blontu pagastā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājama dabas teritorija (Natura 2000) – dabas liegums „*Kreīču purvs*” (turpmāk Dabas liegums vai Kreīču purvs). Kreīču purva teritorijai nav izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, dabas aizsardzības plāns, un dabas lieguma teritorija nav sadalīta funkcionālajās zonās.
- 3.1.6. Uz ZR un R no Atradnes atrodas citas dolomīta atradnes „*Degļeva*” un „*Ločukrosti*” (attiecīgi ~0,5km un ~1km attālumā no Atradnes 2. iecirkņa). Dolomīta ieguvei atradnē „*Ločukrosti*” 2010.gadā pabeigts ietekmes uz vidi novērtējuma process. Saskaņā ar Latvijas vides ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (turpmāk LVĢMC) interneta vietnes sadaļā „*Derīgo izrakteņu atradņu kadastrs*” ietverto informāciju, nevienā no iepriekšminētajām atradnēm derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta.

3.1.7. Novērtējuma likuma 1.pielikuma 25.punkts noteic, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir nepieciešamas darbībām, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvu 25ha un lielākā platībā. Ietekmes uz vidi novērtējums Paredzētajai darbībai tika piemērots 2012.gada 9.novembrī ar Biroja lēmumu Nr.539 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”. Biroja lēmums tika izdots SIA „*SUENO R*” (reģistrācijas Nr.42403028824, adrese: Atbrīvošanas aleja 149 – 5, Rēzekne, LV – 4601). 2013.gada 19.aprīlī Programmu Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam Birojs izsniedza SIA „*SUENO R*” un 2015.gada 24.februārī SIA „*SUENO R*” Birojā iesniedza Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu, kuru Birojs ar lēmumu Nr.3-01/1192 nodeva pārstrādei. Ziņojuma pārstrādāto versiju Birojā ir iesniegusi Ierosinātāja, kas ir Īpašuma īpašniece kopš 2015.gada 7.janvāra. SIA „*SUENO R*” ar Ierosinātāju 2015.gada 10.jūnijā ir noslēgusi vienošanās protokolu, nododot visu informāciju ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras turpināšanai.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Darbības vieta atrodas Kārsavas novada Mērdzenes pagasta A daļā pie robežas ar Ciblas novadu. Apdzīvotām vietām vistuvāk atrodas Atradnes 2.iecirknis. Proti, Ciblas novada Blontu pagasta apdzīvotā vieta Kreiči robežojas ar 2.iecirkni (tuvākās viensētas „*Mālkalne*”, „*Dzērves*” un „*Dekšņi*” atrodas attiecīgi ~80m, 150m un 250m attālumā no 2.iecirkņa ZA stūra, viensēta „*Āboli*” atrodas uz A ~700m attālumā). Savukārt Mērdzenes pagasta teritorijā vistuvākā dzīvojamā apbūve atrodas apdzīvotā vietā Čieri, ~1,5km attālumā no 2.iecirkņa. Atradnes 1. un 3.iecirkņi atrodas atstatu no dzīvojamām mājām.
- 3.2.2. Aptuveni 200m attālumā no Atradnes 2.iecirkņa ir pašvaldības autoceļš „*Degļeva – Kreiči*” ar grants segumu, kurš šķērso Ciblas novada apdzīvoto vietu Kreiči un pieslēdzas autoceļam V507 „*Selekova – Degļeva – Goliševa*”. Šis autoceļš tiek izskatīts kā viena no pamata alternatīvām derīgā materiāla izvešanai. Autoceļa tiešā tuvumā (faktiski robežojoties), galvenokārt pie krustojuma ar autoceļu V507 ir vairākas dzīvojamo māju teritorijas.
- 3.2.3. Saskaņā ar Kārsavas novada teritorijas plānojuma 2012. – 2024.gadam (turpmāk Teritorijas plānojums) grafiskās daļas kartē „*Mērdzenes pagasta plānotā (at)lautā izmantošana, aizsargjoslas*” noteikto, Darbības vieta ir rūpniecības apbūves teritorija (R1), kuras galvenais zemes izmantošanas veids saskaņā ar Teritorijas plānojuma „*Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem*” ir derīgo izrakteņu ieguve. Iecirkņiem piegulošām teritorijām noteiktais zonējums ir rūpniecības apbūves teritorijas (R1), mežu zemes un lauku zemes.
- 3.2.4. Atbilstoši novērtētajam, pašreiz Atradnes iecirkņos atrodas pēc mežaudžu izciršanas aizaugoši susināti kūdrāji, kuros veidojas kārklu un bērzu krūmāji. Iecirkņu platības robežojas ar līdzīga rakstura augāja platībām – uz nosusinātām kūdras augsnēm augoši jauniem bērzu mežiem un aizaugoši izcirtumiem. Atbilstoši Ziņojumā novērtētajam Atradnē neatrodas īpaši aizsargājamās augu sugas, un iecirkņu platības neatbilst īpaši aizsargājamu biotopu statusam.
- 3.2.5. Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) – Dabas liegums „*Kreīču purvs*” atrodas ~260m attālumā no Atradnes 1.iecirkņa, 300m attālumā no 3. iecirkņa un ~1km attālumā no Atradnes D daļā esošā 2.iecirkņa. Dabas liegums ir nozīmīga augstā purva, pārejas purva, distrofa ezera un purvainu mežu aizsardzības teritorija. Tā kā Kreīču purvs ir augstais purvs, tā hidroloģisko režīmu galvenokārt nosaka atmosfēras nokrišņi. Purva dabiskais hidroloģiskais režīms jau šobrīd ir būtiski traucēts, jo to šķērso meliorācijas novadgrāvju sistēma (ar noteci Čodrānu upē un Kreīču strautā).

Īpaši aizsargājamas putna sugas aizsardzībai Kreiču purvā ir izveidotas arī mikroliegumu teritorijas. Mikroliegumiem vistuvāk (~ 900m attālumā) atrodas 3. iecirknis.

- 3.2.6. Darbības vieta atrodas Mudavas zemienes Zilupes līdzenumā. Atradnes teritorijas reljefs ir līdzens, absolūtās augstuma atzīmes iecirkņos ir robežās no 103,0 – 108,0m BS. Atradnes derīgo slāņkopu veido augšdevona Daugavas svītas (D_3 dg) nogulumi – dolomīts. Svītas pamatne ir nelīdzena un atrodas 23,1 – 28m dziļumā, dolomīta slāņa biezums Atradnes iecirkņu teritorijās svārstās no 3,8m – 18,0m. Virs Daugavas svītas nogulumiem uzguļ kvartāra nogulumu segkārtā – augšpleistocēna Latvijas svītas glaciģēnie ($g Q_3$ ltv) nogulumi, kurus veido mālsmilts un smilšmāls ar reti smiltis ieslēgumiem, granti un oļiem. Kvartāra nogulumu segkārtas biezums ir ~0,5 – 6,0m, un tās virspusē atrodas Holocēna purvu (bQ_4) kūdras nogulumi 0,9 – 3,8m biezumā.
- 3.2.7. Teritorijas hidroģeoloģiskajā griezumā izdalāmi četri slāņi – apvienotais Kvartāra un Katlešu svītas ūdens horizontu un sprotslāņu komplekss, Daugavas ūdens horizonts, kuru veido derīgā slāņa dolomīti, Salaspils mazūdens horizonts – sprotslānis un Pļaviņu ūdens horizonts. Kvartāra nogulumu griezumā sastopami lielākoties sporādiski – ierobežotas izplatības un neliela biezuma ūdens horizonti. Pazemes ūdens pieteci karjeros galvenokārt nosaka Daugavas ūdens horizonts. Atradņu apkārtnē Daugavas ūdens horizonts ir arī galvenais un pašreiz vienīgais izmantojamais ūdens avots centralizētiem un individuāliem patērētājiem. Novērtēts, ka Daugavas ūdens horizonta hidrauliskā saistība ar pagulošo Pļaviņu ūdens horizontu ir apgrūtināta, jo tos atdala ap 10 m biezs Salaspils svītas sprotslānis.
- 3.2.8. Ņemot vērā maz mainīgo ģeoloģisko slāņu ģeometriju un subkontinentālos iegulumus, kā arī apstākli, ka pazemes ūdens plūsmu ietekmē blīvs virszemes ūdensobjektu tīkls, Darbības vietas hidroģeoloģiskie apstākļi novērtēti kā vidēji sarežģīti. Atradnē un tās tuvākajā apkārtnē Daugavas svītas filtrācijas koeficients noteikts no 33 – 100m/dnn, filtrācijas īpašības pasliktinās Z virzienā. Augstas dolomītu filtrācijas īpašības nosaka ievērojamus ūdens pieteces apjomus karjeros – no 20000 līdz 70000m³/dnn jeb 833 – 2920m³/h, atkarībā no karjera dziļuma.
- 3.2.9. Vidējās Daugavas ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu atzīmes iecirkņos 1, 2, un 3 ir attiecīgi 104,9, 106,0 un 104,5 m v.j.l. Reģionālā pazemes ūdeņu plūsma vērsta no DR uz ZA. Atradņu apkārtnē virkne virszemes ūdensobjektu – Straujas upe, Ločupīte, Silagaiļu strauts, Kreiču strauts un meliorētie apgabali kalpo kā vietējie pazemes ūdeņu noplūdes apgabali.
- 3.2.10. Inženierģeoloģiskie apstākļi Atradnē tiek vērtēti kā samērā sarežģīti. Iecirkņu virskārtā esošā kūdra var apgrūtināt tehnikas pārvietošanos, savukārt zem kūdras slāņa esošie glaciolimniskie smiltis starpslāņi, kas ir plūstoši, vietām ar spiedienu un var radīt ūdens pieplūdi vai grunts sēšanos. Dolomīta slānis no inženierģeoloģiskā viedokļa vērtējams kā noturīgs, taču veiktajos urbumos dolomītā vietām nelieli karsta tukšumi. Karsta veidojumi var iebrukt zem slodzes, kā arī lielāku hidroģeoloģisko izmaiņu gadījumā var aktivizēties to izskalošanās.
- 3.2.11. Atradne atrodas Daugavas upju baseina apgabala Ūdensobjektā D514, kas atrodas Veļikajas upes pietekas Rītupes baseinā. Attālums no Atradnes līdz Rītupei (kopgarums 68,6km) ir 10km. Saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumiem Nr.118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” un Daugavas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plānu Rītupe pieder pie 6.ūdensobjektu tipa ar labu ūdens kvalitāti un atsevišķi tās posmi ir piemēroti karpveidīgām zivīm.
- 3.2.12. Darbības vieta ir meliorēta un atrodas meliorācijas objekta „*Kreiči*” teritorijā. Atradne robežojas ar valsts nozīmes ūdensnoteku Kreiču strauts (ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods 68482:1), kas ir pilnībā pārrakts un iztaisnots, izveidojot mākslīgu ūdensobjektu –

meliorācijas novadgrāvi. Atradnes 1. un 3. iecirknis atrodas Kreiču straucha kreisajā krastā, 2. iecirknis atrodas ~100m attālumā no ūdensnotekas.

- 3.2.13. Kreiču strauts tek Z virzienā un pēc ~0,6km ietek Straujas upē, pēc tam Rītupē. Kreiču strauts nodrošina ūdens savākšanu gan no Darbības vietas, gan Kreiču purva, un tā hidroloģiskais režīms ir pilnībā atkarīgs no meliorācijas sistēmu darbības. Ūdensnotekā nav saglabājusies dabīga ekosistēma, un tā kā Kreiču strautā ūdens periodiski izsīkst, tajā neatrodas zivsaimnieciskie resursi.
- 3.2.14. Ne Kreiču strauts, ne Straujas upe nav iekļauta Ministru kabineta 2002. gada 12. marta noteikumu Nr. 118 „*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” 2¹. pielikumā – to upju un upju posmu, kas noteikti par prioritārajiem zivju ūdeņiem, sarakstā.
- 3.2.15. Atradnes teritorijā ir noteikti apgrūtinājumi diviem starpsaimniecību novadgrāvjiem (0,9 un 0,3km garumā), kā arī servitūta ceļš 0,3km garumā. Īpašumam Zemesgrāmatu apliecībā noteiktas servitūta tiesības – ceļa servitūtam pāri zemes lietojumiem Nr. 4 282 „*Mazādamiņi*” 0,2km garumā, Nr. 65 „*Mākonīši*” 0,3km garumā un Valsts rezerves zemēs 2,5km garumā.
- 3.2.16. Ziņojumā norādīts, ka Darbības vieta vērtējama kā vāji pārredzama slēgta teritorija, tajā nav tālu skatu punktu un ainava nav uzskatāma par augstvērtīgu. Īpašumā nav vēsturisko vai arheoloģisko pieminekļu, un tas nav vēsturiski nozīmīga teritorija. Ziņojumā norādīts, ka Darbības Vietai tuvākais Mērdzenes pagasta kultūrvēsturiskais mantojums – arheoloģiskais piemineklis „*Karātavu kalns*” atrodas vairāk kā 7km attālumā no Atradnes, un kultūras pieminekļi neatrodas arī Blontu pagasta daļā, kas atrodas Atradnes tuvumā.
- 3.2.17. Darbības vieta nav noteikta kā piesārņota vai potenciāli piesārņota vieta.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Atradnes pasē norādītā akceptētā derīgo izrakteņu ieguves laukumu platība norādīta ~38ha. Derīgo izrakteņu akceptētos krājumus Atradnē veido A kategorijas akceptēti dolomīta un kūdras krājumi. 2. iecirknī kūdras krājumiem ir N kategorija. Visos iecirkņos kopā akceptētie kūdras krājumi – 165000t un dolomīts – 4851300m³.
- 3.3.2. Plānotā derīgo izrakteņu ieguves laukumu platība Atradnes iecirkņos Ziņojumā norādīta ~38ha. Plānotie ieguves laukumi, segkārtas laukumu izvietojuma vietas, nosēddīķu, ugunsdzēsības dīķu u.c. objektu izvietojuma vietas attēlotas Ziņojuma 6. pielikumā. No Ziņojumā ietvertās informācijas izriet, ka Ierosinātāja apsver iespēju iegādāties vai iznomāt atsevišķu iecirkņiem piegulošu īpašumu daļas (~100 – 200m platas joslas), lai ārpus Atradnes teritorijas varētu izveidot tehnoloģiskos laukumus, veidot segkārtas un kūdras krautnes, kā arī izveidot aizsargvalni jaunbūvējamam piebraucamam ceļam. Tādējādi varētu racionālāk izmantot dabas resursus un iegūt derīgo materiālu lielākā daļā Atradnes. Vienu no iespējamajiem derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģiskajiem laukumiem izsvērts izvietot īpašumā ar kadastra numuru 6844 003 0066, Ciblas novadā. Nederīgā materiāla atbērtnes ir izsvērts izvietot Kārsavas novada īpašumos ar kadastra numuriem 6872 007 0024 un 6872 007 0048, kā arī Ciblas novada īpašumos ar kadastra numuriem 6844 003 0066, 6844 003 0009 un 6844 003 0103. Tehnoloģisko laukumu un krautņu iespējamās atrašanās vietas attēlotas Ziņojuma 6. pielikumā.
- 3.3.3. Ziņojumā tiek aplūkotas ieguves secības alternatīvas (vienlaicīga vai posmsecīga iecirkņu izstrādes pieeja). Izvēloties posmsecīgu pieeju, derīgo izrakteņu ieguve tiktu uzsākta 2. iecirknī, kas atrodas Atradnes D daļā. Pēc 2. iecirkņa izstrādes tiktu izbūvēts ceļš Z virzienā un turpināta derīgo izrakteņu ieguve jau Atradnes 1. iecirknī; Šādā gadījumā pēdējo plānots izstrādāt Atradnes Z daļā esošo 3. iecirkni.

- 3.3.4. Raksturojot Paredzētās darbības nodrošinājumu un tehniskos paņēmienus, Ziņojumā detalizēti tiek aprakstīta galvenokārt derīgo izrakteņu ieguve tieši 2. iecirknī, jo tehniskie risinājumi ieguvei citos iecirkņos būs līdzīgi. Ņemot vērā tehnoloģiju attīstību un apstākli, ka pārējo iecirkņu izstrāde varētu tikt uzsākta pēc 10 gadiem, Ierosinātāja uzskata, ka detalizētu tehnoloģiju izvērtēšana Paredzētās darbības veikšanai 1. un 3. iecirknī ir priekšlaicīga.
- 3.3.5. Atradnes iecirkņu teritorijā būtu nepieciešama zemes lietošanas kategorijas maiņa, tajā skaitā (galvenokārt) atmežošana. Ja tiks iznomātas un Paredzētās darbības vajadzībām izmantotas zemes platības arī Atradnei piegulošajos īpašumos, novērtēts, ka būs nepieciešama (iespējama) pagaidu zemes lietošanas veida maiņa līdz ~22ha platībā.
- 3.3.6. Elektroapgādes nodrošinājumam paredzēts izveidot pieslēgumu ~230m attāļajai elektrolīnijai Blontu pagastā. Prognozētais elektrolīnijas kopgarums ir ~0,5km, nepieciešamā jauda 1MW.
- 3.3.7. Sagatavojot Atradni izstrādei, vispirms paredzēts noņemt augsnes virskārtu, kas vietām Atradnes teritorijā sedz kūdras slāni. Atradnes izstrāde paredzēta četros posmos – kūdras noņemšana, māla u.c. materiālu starpkārtas, kas iegul starp kūdru un dolomītu, noņemšana, dolomīta ieguve un Atradnes rekultivācija. Ziņojumā norādīts, ka Atradnes izstrādes pirmie trīs posmi visticamāk notiks pakāpeniski un paralēli. T.i. paralēli kūdras ieguvei, kūdras izstrādātajā daļā pakāpeniski tiks noņemta nederīgā starpkārta zem kūdras, un kūdras ieguves un noņemtās starpkārtas fronteī virzoties uz priekšu, tiks uzsākta dolomīta ieguve.
- 3.3.8. Lai varētu veikt dolomīta ieguvi, pirms tās uzsākšanas, tiks veikta Atradnes nosusināšana līdz iecerētajam ieguves līmenim. Kopā Atradnes izstrādē plānotas 3 – 4 kāples (līdz 18 – 20m dziļumam), no kurām dolomīts tiks iegūts 2 – 3 kāplēs.
- 3.3.9. Karjera ūdeņus pēc nostādīnāšanas plānots novadīt Kreiču strautā. Pirms ūdens novadīšanas uzsākšanas Kreiču strautu paredzēts iztīrīt un izcirst tajā augošos krūmus.
- 3.3.10. Segkārtas un kūdras kāple paredzēta līdz ~5m dziļumam. Kūdras ieguvei plānots izmantot ekskavatoru un/vai kūdras frēzi. Nosusinātā kūdra tiks izrakta, atbrīvota no celmiem un ar kravas automašīnām transportēta uz krautnēm žāvēšanai, glabāšanai un realizācijai.
- 3.3.11. Dolomīta ieguve paredzēta 2 – 3 kāplēs, līdz maksimālajam dziļumam 18 – 20m. Dolomīta ieguve ietver dolomīta slāņa atdalīšanu no pamatslāņa, apstrādi drupināšanas – šķirošanas kompleksā un mazgāšanas – šķirošanas kompleksā un uzglabāšanu, transportēšanu realizācijai:
- 3.3.11.1. Dolomīta atdalīšana no pamatslāņa paredzēta kombinējot dažādus ieguves paņēmienus – spridzināšana, ekskavācija, drupināšana, nepieciešamības gadījumā papildus smalcināšana ar vibroāmuriem.
- 3.3.11.2. Izmantojot pašizgāzēju, iegūto dolomītu plānots nogādāt uz mobilu drupinātāju, kuru izmanto ar spridzināšanas paņēmieni atskaldīto dolomīta bluku sadalīšanai, kā arī veikt iegūtā materiāla šķirošanu. Plānots izmantot mobilas iekārtas, kuras pēcāk var izvietot stacionāri.
- 3.3.11.3. Lai iegūtu augstākas kvalitātes šķembu materiālu, iegūto iežu apstrādē paredzēts izmantot mazgāšanas – šķirošanas kompleksu. Mazgāšanas komplekss paredzēts ar slēgtu ūdens izmantošanas ciklu.
- 3.3.11.4. Iegūto dolomīta šķembu materiālu ar pašizkrāvējiem plānots transportēt uz uzkrāšanas laukumu un uzglabāt pa frakcijām. Uzkrāšanas laukumu paredzēts projektēt ar aprēķinu, lai tajā varētu uzglabāt ~5000m³ gatavā materiāla.

- 3.3.12. Kā pamata transporta koridors derīgo izrakteņu transportam Ziņojumā izskatīts pašvaldības grants seguma autoceļš „*Degļeva – Kreiči*” (garums ~4km), kurš pieslēdzas autoceļam V507 „*Seļekova – Degļeva – Goliševa*”. Novērtēts, ka papildus Paredzētās darbības nodrošināšanai būs nepieciešama iecirkņus savienošo ceļu un aptuveni 200m gara piebraucamā ceļa būvniecība no Atradnes 2. iecirkņa līdz autoceļam „*Degļeva – Kreiči*”, kā arī tilta būvniecība pār Kreiču strautu. Nepieciešamības gadījumā, sadarbībā ar pašvaldību, ir paredzēts veikt autoceļa „*Degļeva – Kreiči*” tehniskā stāvokļa uzlabošanu.
- 3.3.13. Tehnikas darbības nodrošināšanai nepieciešamo dīzeļdegvielu plānots uzglabāt tehnoloģiskajā laukumā, speciāli aprīkotā tilpnē – līdz 20m³ lielā cisternā. Degvielas uzglabāšanas teritorijā plānots izveidot pretinfiltrācijas segumu, nodrošinot filtrācijas koeficientu, ne lielāku par 10⁻⁹ m/s.
- 3.3.14. Lai nodrošinātu strādnieku sadzīves apstākļus, kā arī administratīvajām vajadzībām tehnoloģiskajā laukuma teritorijā plānots uzstādīt divus konteiner-tipa dzīvojamus vagoniņus, kā arī ierīkot hermētisku sadzīves notekūdeņu savākšanas tilpni.
- 3.3.15. Ieguves vietu plānots rekultivēt, izveidojot ainaviskas ūdenstilpes, ap ūdenstilpēm tiks izveidota zaļā zona. Ziņojumā norādīts, ka, izmantojot saglabātās atbērtnes kā reljefa paaugstinājumus, iespējams veidot reģionam raksturīgu ainavu ar ūdenstilpēm un tālo skatu punktiem.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojumā, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, izvērtētas divas tehnoloģiskās alternatīvas:
- 3.4.1.1. 1. alternatīva paredz Atradnes iecirkņu pakāpenisku izstrādi, sākot ar 2. iecirkni, pēc tā izstrādes pabeigšanas uzsākot izstrādi 1. iecirknī, paralēli veicot ieguves vietas rekultivāciju 2. iecirknī. Pēc 1. iecirkņa izstrādes pabeigšanas, tiktu uzsākta izstrāde 3. iecirknī, paralēli veicot rekultivāciju 1. iecirknī.
- 3.4.1.2. 2. alternatīva paredz visu Atradnes iecirkņu vienlaicīgu izstrādi.
- 3.4.2. Piedāvātās ieguves tehnoloģiskās alternatīvas Ziņojumā novērtētas, tās savstarpēji salīdzinot, izmantojot Ierosinātās izvēlētos kritērijus, kas raksturo derīgo izrakteņu ieguves iespējamās ietekmes uz vidi – piesārņojošu vielu emisiju gaisā, trokšņa emisiju, ietekmi uz Daugavas ūdens horizonta hidroģeoloģiskajiem apstākļiem un ietekmi uz Kreiču purva ūdens horizonta ūdens līmeni.
- 3.4.3. Piedāvāto alternatīvu izvērtējums pēc iepriekš minētās salīdzināšanas metodes uzrāda, ka par labāku alternatīvu uzskatāma 1. alternatīva, šo alternatīvu kā pieļaujamu akceptē arī Dabas aizsardzības pārvalde (DAP), jo tai ir mazāka ietekme uz Dabas liegumu.
- 3.4.4. Alternatīvas citai ieguves vietai nav vērtētas. Ierosinātāja to pamato ar apstākli, ka, derīgo izrakteņu ieguves iespējamā ietekme un pieļaujamība tiek vērtēta Atradnēs noteikto un akceptēto krājumu robežās.
- 3.4.5. Papildus Ziņojumā izsvērti alternatīvie risinājumi karjera ūdens novadīšanai uz Kreiču strautu no 2. iecirkņa – ūdens novadīšana meliorācijas grāvī uz A no 2. iecirkņa un tālāk Čodrānu upē. Tā kā šāda ūdens novadīšanas alternatīva būtu iespējama tikai 2. iecirknim, divu ūdens sistēmu izveidi Ierosinātāja atzinusi par nepamatotu un detalizētāk Ziņojumā alternatīvais ūdens novadīšanas risinājums Čodrānu upē netiek vērtēts.
- 3.4.6. Ziņojumā izsvērti arī divi derīgā materiāla transportēšanas maršruta alternatīvie risinājumi – D virzienā pa Cīblas novada teritoriju vai R virzienā pa Kārsavas novada teritoriju (plašāk raksturotas šī Biroja atzinuma 6.4.5. nodaļā). Netiek izslēgts, ka perspektīvā varētu tikt izmantoti arī abi transportēšanas maršruti, tomēr summāro ietekmju ar citām ieguves

teritorijām dēļ, Ziņojuma autori kā perspektīvāko un rekomendējamo piedāvā maršrutu pa pašvaldības grants seguma autoceļu „*Degļeva – Kreiči*” (garums ~4km), kurš pieslēdzas autoceļam V507 „*Seļekova – Degļeva – Goliševa*”.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. SIA „*SUENO R*” 2012.gada 6.novembra iesniegums un tam pievienotie materiāli ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.2. Biroja 2012.gada 9.novembra lēmums Nr.519 „*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” Paredzētajai darbībai.
- 4.3. Kārsavas novada pašvaldības 2013.gada 11.aprīļa vēstule Nr.3-13.3/196 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”.
- 4.4. Biroja 2013.gada 16.aprīļa vēstule Nr.3-01/518 „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” Kārsavas novada pašvaldībai.
- 4.5. SIA „*SUENO R*” 2013.gada 16.aprīļa vēstule „*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” ar pieprasījumu ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādei un tai pievienotais sākotnējās sabiedriskās apspriedes 2013.gada 4.aprīlī protokols.
- 4.6. 2013.gada 19.aprīļa Programma Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 4.7. Ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedriskās apspriedes 2015.gada 4.februārī protokols.
- 4.8. Valsts vides dienesta Rēzeknes reģionālās vides pārvaldes (turpmāk Pārvalde) 2015.gada 11.februāra atsauksme Nr.7.5.19./177/135806 par Ziņojumu.
- 4.9. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk DAP) 2015.gada 20.februāra atsauksme Nr.4.9/10/2015-N-E par Ziņojumu.
- 4.10. SIA „*SUENO R*” 2015.gada 24.februāra vēstule par Ziņojuma iesniegšanu un pievienotais Ziņojums.
- 4.11. Pārvaldes 2015.gada 11.marta atsauksme Nr.7.5.19./322/141554 par Ziņojumu.
- 4.12. SIA „*SUENO R*” 2015.gada 28.maija vēstule „*Par Atzinumu par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”.
- 4.13. Biroja 2015.gada 5.jūnija lēmums Nr.3-01/1192 „*Par dolomīta un kūdras ieguves derīgo izrakteņu atradnē „Vasariņas”, Kārsavas novada Mērdzenes pagasta teritorijā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma atgriešanu pārstrādāšanai*”.
- 4.14. Ierosinātājas 2015.gada 7.novembra vēstule Nr.01_23/2015 par pārstrādātā Ziņojuma iesniegšanu, pievienotais Ziņojums un vienošanās protokols starp SIA „*SUENO R*” un Ierosinātāju par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa turpināšanu.
- 4.15. Ierosinātājas 2015.gada 9.decembra vēstule Nr.02_29/2015.
- 4.16. Pārvaldes 2015.gada 14.decembra vēstule Nr.7.5.19./1477/189045 ar atsauksmi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.17. Rēzeknes novada pašvaldības 2015.gada 17.decembra vēstule Nr.4.18/1990 ar atsauksmi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.18. DAP 2015.gada 18.decembra vēstule Nr.4.9/74/2015-N-E ar atsauksmi par pārstrādāto Ziņojumu.
- 4.19. Kārsavas novada pašvaldības 2015.gada 21.decembra vēstule Nr.1.3.17/749.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Uzsākot ietekmes uz vidi novērtējumu, informatīvie materiāli par Paredzēto darbību bija pieejami Kārsavas novada domē (adrese: Vienības ielā 53, Kārsavā, Kārsavas novadā) Mērdzenes pagasta padomes ēkā (adrese: „*Mežniecība*”, Mērdzene, Mērdzenes pagasts, Kārsavas novads), Birojā, kā arī interneta vietnēs www.geoexpert.lv un www.vpvpb.gov.lv. Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras uzsākšanu un sākotnējo sabiedrisko apspriešanu publicēts 2013.gada 15.marta informatīvajā izdevumā „*Kārsavas Novada vēstis*” Nr.3/2013 (41). Individuāli paziņojumi par Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika nosūtīti astoņu Atradnei piegulošo īpašumu īpašniekiem.
- 5.1.2. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2013.gada 4.aprīlī Mērdzenes pagasta Tautas namā plkst.15.00. Sanāksmē piedalījās 11 personas. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki interesējās par plānotajiem pieveidcelmiem karjeriem un Paredzētās darbības ietekmi uz apkārtnē esošajiem īpašumiem, tajā skaitā Kreiču purvu.
- 5.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā (no 2013.gada 25.martam līdz 2013.gada 14.aprīlim) priekšlikumi vai ierosinājumi Birojā netika iesniegti.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta „*Vietējā Latgales avīze*” 2015.gada 23.janvāra izdevumā, kā arī interneta vietnēs www.karsava.lv, www.ciblasnovads.lv un www.vpvpb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Kārsavas novada domē (adrese: Vienības ielā 53, Kārsavā, Kārsavas novadā) Mērdzenes pagasta padomes ēkā (adrese: „*Mežniecība*”, Mērdzene, Mērdzenes pagasts, Kārsavas novads), Ciblas novada domē (adrese: „*Domes nams*”, Blonti, Blontu pagasts, Ciblas novads) un interneta vietnē www.geoexpert.lv.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2015.gada 4.februārī Mērdzenes pagasta Tautas namā plkst.15.00. Saskaņā ar protokolu tajā piedalījās 13 interesenti. Klātesošie tika iepazīstināti ar īsu Ziņojuma satura izklāstu un informēti, ka sabiedriskās apspriešanas ietvaros līdz 2015.gada 21.februārim var iesniegt rakstveida priekšlikumus vai viedokļus par Ziņojumu. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas dalībnieki interesējās par Paredzētās darbības radītām hidroloģiskā režīma izmaiņām, tajā skaitā puda bažas par iespējamu ūdens izsīkšanu akās, kā arī vaicāja par plānotās karjeru ūdens novadīšanas risinājumiem un to nostādīšanu. Pašvaldība izteikusi vēlmi piedalīties apkārtnē esošo māju aku apsekošanā pirms Paredzētās darbības uzsākšanas. Tika izrādīta interese par Paredzētās darbības tehnoloģiskajiem risinājumiem, iegūto derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutu un Darbības vietai tuvākajām dzīvojamām mājām, kā arī ietekmi uz Kreiču purvu un tā dabas vērtībām.
- 5.2.3. Ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma:
- 5.2.3.1.1. Pārvaldes 2015.gada 11.februāra vēstuli Nr.7.5.19./177/135806, kurā rekomendēts Ziņojumā aktualizēt informāciju par spēkā esošajiem

normatīvajiem aktiem. Tāpat aicināts veikt precizējumus un papildinājumus attiecībā uz Kreiču purva raksturojumu, bet Paredzētās darbības ietekmes uz Kreiču purvu atbilstoši novērtēšanai piesaistīt sugu un biotopu ekspertu/ornitologu, kā arī veikt citus labojumus Ziņojuma tekstā.

5.2.3.1.2. DAP 2015.gada 20.februāra vēstuli Nr.4.9/10/2015-N-E, kurā DAP piekrīt Ziņojumā izdarītajiem secinājumiem un atzīst, ka, īstenojot Ziņojumā paredzētās darbības 1.alternatīvu un veicot monitoringu, derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā ir pieļaujama.

5.3.Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2015.gada 24.februārī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts Biroja interneta vietnē www.vpvp.gov.lv un www.karsava.lv. Ziņojums bija pieejams interneta vietnē www.geoexpert.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemta Pārvaldes 2015.gada 11.marta vēstule Nr.7.5.19./322/141554 ar norādījumu, ka Ziņojums ir uzlabots, ņemot vērā 2015.gada 11.februāra vēstulē Nr.7.5.19./177/135806 ieteiktos precizējumus un papildinājumus.

5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20.panta (4)daļu, Birojs ar 2015.gada 5.jūnija lēmumu Nr.3-01/1192 atgrieza Ziņojumu pārstrādāšanai. Informācija par Biroja lēmumu tika ievietota arī Biroja mājaslapā www.vpvp.gov.lv.

5.4. Sabiedrības informēšana par pārstrādāto Ziņojumu:

5.4.1. Pārstrādātais Ziņojums Birojā tika iesniegts 2015.gada 6.novembrī. Paziņojums par pārstrādāto Ziņojumu tika publicēts Biroja tīmekļa vietnē www.vpvp.gov.lv. Ziņojuma pārstrādātā versija bija pieejama interneta vietnē www.geoexpert.lv. Caurlūkojot Kārsavas novada pašvaldības tīmekļa vietnes arhīvus Birojs nav guvis apstiprinājumu, ka paziņojums par pārstrādātā Ziņojuma iesniegšanu Birojā ir publicēts vietējās pašvaldības tīmekļa vietnē www.karsava.lv. Tai pat laikā 2015.gada 27.decembrī Birojā ir iesniegts apliecinājums, ka šāds paziņojums publicēšanai ar 2015.gada 6.novembra iesniegumu Kārsavas novada pašvaldībai no Ierosinātājas puses ir bijis iesniegts.

5.4.2. Pārstrādātā Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojs ir saņēmis atsauksmes, vērtējumu un viedokļus no šādām valsts un pašvaldības institūcijām:

5.4.2.1.Pārvaldes 2015.gada 14.decembra vēstulē Nr.7.5.19./322/141554 norādīts uz nepieciešamību Ziņojumā ietvert atsauci uz ekspertu, kurš sniedzis apgalvojumu par Kreiču purva ekosistēmas stabilitāti uz mazo jutību pret hidroloģiskā režīma izmaiņām.

5.4.2.2.DAP 2015.gada 18.decembra vēstulē Nr.4.9/74/2015-N-E norādīts, ka, īstenojot Ziņojumā paredzētās darbības 1.alternatīvu un veicot monitoringu, derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietā ir pieļaujama.

5.4.2.3.Kārsavas novada pašvaldība 2015.gada 21.decembra vēstulē Nr.1.3.17/749 pauž viedokli, ka pašvaldība neiebilst Ziņojuma tālākai virzībai.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tajā skaitā ietekmes, kas izriet no teritorijas

sagatavošanas, derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un transportēšanas. Vērtēta gan iespējamā ietekme, ko varētu izraisīt pazemes ūdens atsūkšanās, tajā skaitā uz Dabas liegumu un apkārtnes hidroloģisko režīmu, teritorijas hidroloģiskajiem un drenāžas apstākļiem, augsnes struktūru un mitrumu, dzeramā ūdens resursiem, mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizāciju u.c. Vērtēta derīgo izrakteņu ieguves ietekme uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.

6.2. Novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Ziņojuma autori ir apzinājuši galvenos ar Darbības vietu un Paredzēto darbību saistītos faktorus, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā ņemot vērā līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, tuvumā esošos objektus un to jutīgumu, citas esošās vai plānotās darbības, apkārtnes teritorijas un iedzīvotāju blīvumu, Paredzētās darbības raksturu, apjomus, piesārņojuma un traucējumu veidus, negadījumu un avāriju riskus u.c. Šāda novērtējuma ietvarā Birojs pievienojas Ziņojuma autoru secinājumiem, ka būtiskākā vai kompleksākā ar Paredzēto darbību saistītā ietekme ir hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes, jo īpaši tādēļ, ka Darbības vietas tuvumā ir Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorija (Natura 2000) – Dabas liegums „*Kreiču purvs*” un atsevišķas viensētas. Neatkarīgi no izvēlētās tehnoloģiskās alternatīvas, derīgā materiāla ieguves laikā sagaidāma depresijas piltuves veidošanās un ūdens horizonta līmeņa pazemināšanās skartu arī Kreiču purva teritoriju. Tāpat, lai arī Darbības vietas apkārtne nav plašas blīvi apdzīvotas teritorijas un Atradnes 1.un 3. iecirknis atrodas atstatus no dzīvojamām mājām, vairākas viensētas atrodas 2. iecirkņa tuvumā un gar dzīvojamām mājām ved arī transportēšanas ceļš. Ieguves un transportēšanas ietekmes, - galvenokārt putekļi un troksnis, - ir būtiskākie traucējumi, ko ikdienā izjūt vietējie iedzīvotāji. Tādēļ risinājumiem, lai šādas ietekmes pēc iespējas samazinātu un pārvaldītu, neradītu apgrūtinājumu, kas pārsniedz pieļaujamās robežvērtības, ir viens no būtiskiem ietekmes uz vidi novērtējuma uzdevumiem.

6.3. Līdz ar to, kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes.
- 6.3.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.
- 6.3.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē.
- 6.3.4. Troksnis un tā izplatība, vibrācijas.
- 6.3.5. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes.
- 6.3.6. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze un ar nosusināšanas darbiem saistītās ietekmes:

- 6.4.1.1. Ziņojumā hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze sastādīta abiem ieguves alternatīvajiem scenārijiem. Novērtējums veikts, ņemot vērā veiktu novērojumu analīzi, kā arī ar aprēķiniem un matemātisko modelēšanu, ievērtējot konkrētos hidroloģiskos un hidroģeoloģiskos apstākļus Atradnes iecirkņu un tās apkārtnes

teritorijā. Ietekmes vērtētas gan kontekstā ar apkārtnes teritoriju ūdensapgādi un mūsdienu ģeoloģisko procesu aktivizācijas iespējamību, gan kontekstā ar bioloģisko daudzveidību un ietekmi uz dabas vērtībām - tiešā tuvumā esošo īpaši aizsargājamo Natura 2000 teritoriju – Kreiču purvu un augsnes struktūras un mitruma izmaiņām (vērtējums saistībā ar bioloģisko daudzveidību ietverts atsevišķā šī Biroja atzinuma 6.daļas nodaļā).

- 6.4.1.2. Darbības vietas hidroģeoloģiskie apstākļi novērtēti kā vidēji sarežģīti ar ievērojamu ūdens pieteces apjomu karjeros. Darbības vietā sagaidāmo pazemes ūdens pieteci karjeros galvenokārt nosaka Daugavas ūdens horizonts, kas ir arī galvenais ūdens avots centralizētiem un individuāliem patērētājiem Atradnes apkārtņē. Arī inženierģeoloģiskie apstākļi Atradnē tiek vērtēti kā samērā sarežģīti (kūdras slānis, zem kūdras slāņa glaciolimniskie smilts starpslāņi, kas ir plūstoši, vietām ar spiedienu un var radīt ūdens pieplūdi vai grunts sēšanos, arī dolomītā vietām konstatēti nelieli karsta tukšumi).
- 6.4.1.3. No Ziņojuma izriet, ka neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, derīgo izrakteņu ieguvei nepieciešamo teritorijas nosusināšanu būtu paredzēts veikt divos galvenajos posmos – nosusināšanas/meliorācijas darbi kūdras ieguvei un ūdens līmeņa pazemināšana ar atsūkņēšanu, nostādināšanu un novadīšanu - dolomīta ieguvei:
- 6.4.1.3.1. Plānots, ka sākotnēji tiks pazemināts kvartāra gruntsūdens līmenis un nosusināta kūdra. Kūdras nosusināšana tiks veikta galvenokārt ar gravitācijas spēka palīdzību – novadot kvartāra gruntsūdeņus uz nosēddīķi un meliorācijas grāvjiem. Lai veiktu kūdras slāņa nosusināšanu paredzēta esošo meliorācijas grāvju tīrīšana un padziļināšana 5 – 15km garumā, kā arī jaunu meliorācijas grāvju ierīkošana.
- 6.4.1.3.2. Plānots, ka dolomīta nosusināšanai tiks ierīkota iebedre un meliorācijas nosēddīķis. Iebedrē paredzēts ievietot ūdens sūkņus. 1. kāples (līdz ~10m dziļumam no zemes virsmas) izstrādes laikā 2. iecirknī prognozētais ūdens pieplūdes apjoms ir ~ 40000m³/dnn, pie izstrādes līdz 18 – 20m dziļumam no zemes virsmas prognozētais ūdens apjoms ir līdz 70000 m³/dnn.
- 6.4.1.3.3. Novērtēts, ka, lai nosēdinātu suspendētās daļiņas no atsūkņējamā ūdens, tas jānostādina aptuveni 3 diennaktis, līdz ar to, nepieciešamais nosēddīķa baseina tilpums sākotnēji plānots ~ 120000m³. Atradnes izstrādes beigās nepieciešamā nosēddīķa tilpums vērtēts kā ~ 220000m³.
- 6.4.1.4. Pazemes ūdeņu pieteces apjomi karjeros un depresijas piltuves Daugavas un Pļaviņu ūdens horizontā aprēķinātas ar skaitliskās hidroģeoloģiskās modelēšanas palīdzību, izmantojot pazemes ūdeņu plūsmas imitatoru Modflow 96 programmnodrošinājuma Groundwater Vistas 4 vidē. Ņemot vērā Darbības vietas apstākļus, sastādītas gan individuālās depresijas piltuves attīstības prognozes katram Atradnes iecirknim, gan summārā depresijas piltuves attīstības prognoze situācijai, ja ieguve visos iecirkņos notiktu vienlaicīgi. Novērtējuma rezultātā secināts, kādās platībās un apjomā ar Paredzēto darbību ir sagaidāma ietekme depresijas piltuves areālā. Neatkarīgi no izvēlētās tehnoloģiskās alternatīvas, derīgā materiāla ieguves laikā nepārprotami ir sagaidāma depresijas piltuves veidošanās, jo dolomīta ieguves karjera izveidošana un pazemes ūdens atsūkņēšana Atradnes iecirkņos veidos papildus virszemes un pazemes noteces bāzes apgabalu. Novērtējuma rezultātā secināts, ka pie nelabvēlīgākā scenārija depresijas piltuve var skart teritoriju līdz ~3km rādiusā ap ieguves vietu, tajā skaitā skars arī apkārtņē esošo viensētu teritorijas un Kreiču purvu. Tomēr secināts, ka ietekmes teritorijā nav vienlaidus gruntsūdens horizonts, tādēļ ietekmēti tiks galvenokārt tikai tieši ar atradnes teritoriju saistītie kūdras un smilšaino nogulumu ūdens horizonti (tie lielā mērā tiks nosusināti). Tajā pat laikā gruntsūdens līmenis nepazemināsies visā potenciālās depresijas piltuves teritorijā, jo depresijas piltuve attīstīsies Daugavas ūdens

horizontā. Lai veiktu ieguvī, tas tiks nosusināts pašā karjera teritorijā un nosusināšana skars arī piegulošo teritoriju. Tomēr, tā kā Daugavas ūdens horizonts ir artēziskais jeb spiedienūdens horizonts, attālinoties no karjera, pazeminātos tikai ūdens horizonta artēziskais spiediens (pjezometriskais līmenis) nevis pats horizonta līmenis.

- 6.4.1.5. Novērtējuma rezultātā secināts, ka virszemes un pazemes noteces bāzes apgabala veidošanās neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz ūdensapgādi. Apkārtnes teritorijā (ietekmes areālā) ir tikai individuālās ūdensapgādes akas un depresijas piltuves attīstības zonā identificētas tikai divu viensētu akas, kurās potenciāli varētu samazināties Daugavas ūdens līmenis. Ziņojumā jau ir iestrādāti risinājumi šādas ietekmes uzraudzībai un kontrolei. Pirms Paredzētās darbības uzsākšanas ir plānots atkārtoti veikt šo aku apsekošanu un sadarbībā ar attiecīgo īpašumu īpašniekiem ir plānots nodrošināt risinājumus ūdens līmeņa uzraudzībai. Ziņojumā rekomendēts šādus novērojumus uzsākt jau laikus pirms karjera ūdens atsūkšanās. Ja veicot novērojumus tiks konstatēta ūdens līmeņa samazināšanās, ir paredzēts ierīkot artēziskos urbumus viensētu ūdensapgādes nodrošināšanai.
- 6.4.1.6. Tādējādi, ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā secināts, ka Paredzētās darbības ietekmē tiks pazemināts pazemes ūdeņu līmenis, tajā skaitā gruntsūdens līmenis nelielā rādiusā karjeriem piegulošās platībās, bet plašākā zonā (līdz ~3km rādiusā pie nelabvēlīgākā scenārija) Daugavas spiedienūdens horizonta pjezometriskais līmenis. Tajā pat laikā secināts, ka šī teritorija neskar nozīmīgu objektu ūdensapgādi un ka depresijas piltuve neizsauks tādu apkārtnes teritorijas nosusināšanos, kas varētu izraisīt būtiskas ekosistēmas izmaiņas. Tādas gruntsūdens līmeņa izmaiņas, kas varētu ietekmēt apkārtnes ekosistēmas ir sagaidāmas tikai lokāli karjeram tieši piegulošajās teritorijās un no būtiskuma viedokļa šīs ietekmes ir vērtējamas kā lokālas. Šādā kontekstā varbūtējās ūdens līmeņu svārstības nozīmīgas ir galvenokārt tuvumā esošā Dabas lieguma dēļ, tādēļ padziļināts izsvēruma un analīze ietverta atsevišķā Ziņojuma un šī Biroja atzinuma sadaļā.
- 6.4.1.7. Dolomīta slānis no inženierģeoloģiskā viedokļa Darbības vietā ir novērtēts kā noturīgs, tomēr Ziņojumā apzināts, ka, būtiski palielinoties pazemes ūdeņu plūsmas ātrumam depresijas piltuves centrālajā daļā, nav izslēgta karsta procesu aktivizācija. Tomēr, atšķirībā no ģipsakmens karsta procesiem, dolomītu izskalošana norisinās ļoti lēni – tūkstošos gadu, tāpēc Atradnes izstrādes laikā bīstama karsta procesu attīstība netiek prognozēta. Ievērojot to, ka Darbības vietas apkaimē nav paaugstinātas bīstamības un riska objektu, minēto procesu griezumā ietekme netiek vērtēta kā kompleksa, ko pastiprinātu paaugstinātas drošības prasības.
- 6.4.1.8. No Ziņojuma izriet, ka mazgāšanas kompleksa darbības nodrošināšanai tehnoloģiskā laukuma malā paredzēts izveidot pakavveida dīķi. Pakavveida dīķi pirms ražošanas procesa uzsākšanas paredzēts uzpildīt ar ūdeni no karjera. Plānots, ka turpmāk ūdens tiks tikai papildināts, lai uzturētu dīķī nepieciešamo ūdens līmeni (ūdens tiks izmantots atkārtoti). Mazgāšanas – šķirošanas iekārtu paredzēts novietot starp abiem dīķa galiem izveidotajā pussalā. Ūdeni mazgāšanas procesam paredzēts ņemt vienā dīķa galā, novadīt – otrā. Nepieciešamais ūdens daudzums skalošanai atkarīgs no izvēlētajā mazgāšanas – šķirošanas kompleksa tehniskajiem datiem – vidēji tas ir 50m³/h līdz 100m³/h. Prognozēts, ka skalošanas darbi tiks veikti līdz ~5h dienā, 120 dienām/gadā un tās rezultātā veidosies ~500m³ līdz 1000m³ suspendēto vielu gadā. Dīķi paredzēts regulāri tīrīt, suspendēto vielu izvietošana un žāvēšana paredzēta dīķim piegulošajā teritorijā. Dīķi nav plānots savienot ar meliorācijas sistēmu un tam nebūs noteces virszemes ūdens objektos. Tādējādi nav prognozēta derīgo izrakteņu apstrādes tehnoloģisko procesu negatīva ietekme uz ūdensobjektu ūdens kvalitāti.

- 6.4.1.9. Ir sagaidāms, ka karjera nosusināšana un ūdens novadīšana ietekmēs Kreiču straucha ūdens bilanci, tomēr kopumā sagaidāmās ķīmiskā sastāva atšķirības netiek Ziņojumā vērtētas kā būtiskas, jo īpaši tādēļ, ka atsūknētos ūdeņus pirms novadīšanas ir paredzēts nostādināt. Nedz Kreiču strauch, nedz tālāk saņemošā ūdenstece – Straucas upe nav iekļautas prioritāro zivju ūdeņu sarakstā, tomēr šo ūdeņu kvalitāte tiek vērtēta kā laba un ir jāparedz pasākumi, lai Paredzētā darbība neradītu būtisku nelabvēlīgu ietekmi. Tādēļ Ziņojumā ir ietverti pasākumi ūdens kvalitātes monitoringam. Rekomendācijas ietekmju monitoringam ietvertas Ziņojuma 8.nodaļā.
- 6.4.1.10. Balstoties uz aprēķiniem un ņemot vērā vietas apstākļus, secināts, ka pie nosacījuma, ja tiks nodrošināta karjera ūdeņus uzņemošā Kreiču straucha tīrīšana (šāds risinājums ir plānots) un atbrīvošana no šķēršļiem, ūdenstece varēs uzņemt un novadīt prognozēto karjera ūdens apjomu. Konkrētos risinājumus ir paredzēts iestrādāt atbilstīgā projektā, ņemot vērā meliorācijas jomu regulējošo normatīvo aktu prasības. Jāatzīmē, ka konkrēto darbu veikšanai ir jāņem vērā arī Dabas lieguma tuvumu un sugu, biotopu aizsardzības jomas ekspertu rekomendācijas.
- 6.4.1.11. Vērtējot savstarpējās un summārās ietekmes ar citām darbībām, Ziņojumā netiek konstatēts, ka citu ieguves vietu izstrāde varētu radīt būtiskas kumulatīvas vai savstarpējas ietekmes, kas pastiprinātu Paredzētās darbības nelabvēlīgās ietekmes aspektus. Kontekstā ar atradni „Baravikas”, kas atrodas pie apdzīvotās vietas Rūzori, secināts, ka teritorijā starp abām atradnēm to izstrādes gaitā Daugas ūdens horizonta pjezometriskais līmenis varētu būt zemāks, kā to uzrāda Ziņojumā ietvertās modelēšanas rezultāti (papildus pazeminājums var sasniegt ~1m – 2m). Tai pat laikā šādas ietekmes rezultātā samazinātos arī atsūknējamais ūdens daudzums abos karjeros. Saistībā ar atradnēm „Degļeva” un „Ločukrosti” konstatēts, ka derīgo izrakteņu ieguve tajās vēl nav uzsākta. Saistībā ar minēto jānorāda, ka summārās ietekmes un to iespējamība Ierosinātajai ir jāņem vērā, jo īpaši tādēļ, ka dolomīta ieguvei atradnē „Ločukrosti” 2010.gadā tika pabeigts ietekmes uz vidi novērtējuma process un ieguve Paredzētās darbības realizācijas periodā var tikt uzsākta. Ja tiek uzsākta derīgo izrakteņu ieguve tuvumā esošajās teritorijās, Paredzētās darbības monitoringa programma un rezultāti ir atkārtoti vērtējami, lai ņemtu vērā savstarpējo mijiedarību un kumulatīvo ietekmju iespējamību.
- 6.4.1.12. Tādējādi Birojs konstatē, ka Paredzētās darbības ietekme uz hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem Ziņojumā ir vispusīgi novērtēta un tajā iestrādāti arī konkrēti un piemēroti risinājumi ietekmes uz vidi uzraudzībai. Ziņojuma autori apzinās, ka ietekmes uz vidi novērtējums ir tikai iepriekšēja prognoze, tādēļ tieši pazemes ūdeņu (gruntsūdeņu, purva ūdeņu un Daugas ūdens horizonta ūdens) līmeņa izmaiņu monitoringa ir piemērotākais papildus instruments, ar kura palīdzību iespējams savlaicīgi konstatēt būtiskas izmaiņas, novērtēt tās un nepieciešamības gadījumā korigēt paredzēto darbību, lai novērstu būtisku nelabvēlīgu ietekmi. Ziņojumā secināts, ka monitoringa sistēmā jāietver gan pasākumi karjerā atsūknējamo ūdeņu apjomu un kvalitātes mērījumiem, gan Straucas upes caurplūduma un ūdens kvalitātes novērojumi, gan Daugas ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu novērojumi un ūdens līmeņa novērojumi viensētu akās. Papildus veicami arī Kreiču purva ūdens un gruntsūdens līmeņu novērojumi. Biroja ieskatā ietekmes uzraudzības un pārvaldības risinājumi ir noteikti pārdomāti un atbilstīgi un tie ir iekļaujami obligāto nosacījumu sastāvā.
- 6.4.1.13. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, **Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu ir pamatoti noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir jānodrošina šādi obligātie nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Jānodrošina saņemošās ūdenteces tīrīšana un uzturēšana. Veicot minētos darbus, jāņem vērā Dabas lieguma tuvumu un sadarbībā ar sugu, biotopu aizsardzības jomas ekspertu izstrādājami darbu veikšanas nosacījumi.
- b) Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana. Pie nepieciešamības jāparedz un jānodrošina atbilstīgi pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai, saglabāšanai vai to pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektus.
- c) Veicot Paredzēto darbību vai, kur nepieciešams jau pirms tās uzsākšanas, jānodrošina atsūkņējamo karjera ūdens apjoms, gruntsūdens un Daugavas ūdens horizonta pjezometrisko līmeņu, kā arī ūdens līmeņu grodu akās apkārtnes teritoriju viensētās monitorings atbilstoši Ziņojuma 8.nodaļā norādītajam. Ūdens līmeņa būtiska pazeminājuma gadījumā individuālajās ūdensapgādes akās, jānodrošina alternatīvi risinājumi māju ūdensapgādei.
- d) Straujas upes caurplūduma mērījumi (straumes ātruma un apūdeņotās gultnes šķērsriezuma ģeometrijas mērījumi) veicami divos šķērsgriezumos pirms un pēc Kreiču grāvja ietekas ar periodiskumu reizi ceturksnī, t.sk. mazūdens un palu laikā.
- e) Karjerā atsūkņēto ūdeņu novadīšana nedrīkst nozīmīgi pasliktināt ūdens kvalitāti saņemošajās ūdenstecēs, līdz ar to ir jānodrošina novadāmo ūdeņu atbilstošu nostādināšanu. Karjerā atsūkņēto ūdeņu kvalitātes kontrole veicama Kreiču strauta grīvā pirms ietekes Straujas upē. Ar periodiskumu reizi mēnesī jānovēro duļķainība, temperatūra un elektrovadītspēja, bet reizi gadā nātrijs, kālijs, kalcijs, magnijs, hidroģēnkarbonāts, sulfāts un hlorkalcijs, kā arī kopējais slāpeklis un dzelzs koncentrācija. Šie rādītāji ar līdzvērtīgu noteikto periodiskumu jānosaka arī Straujas upē pirms un pēc Kreiču grāvja ietekas.
- f) Jāveic monitoringa rezultātu izvērtējums un visi monitoringa rezultāti un to izvērtējums jāiesniedz Pārvaldē, kā arī vietējā pašvaldībā. Atkarībā no monitoringa un izvērtējuma rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību.
- g) Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos (Kreiču strautā).
- h) Ja tiek uzsākta derīgo izrakteņu ieguve tuvumā esošajās teritorijās, Paredzētās darbības monitoringa programma un rezultāti ir atkārtoti vērtējami, lai ņemtu vērā savstarpējo mijiedarbību un kumulatīvo ietekmju iespējamību.
- i) Ja Paredzētās darbības plānošanas vai realizācijas gaitā tiek noteikti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un pie nepieciešamības - ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā. Šis nosacījums attiecināms arī uz citiem Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes aspektiem (t.i. ne tikai saistībā ar hidroloģiju un hidroģeoloģiju).

6.4.2. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām:

- 6.4.2.1. Veicot Paredzēto darbību, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis Darbības vietā, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija, mainīts teritorijas reljefs. Turklāt ieguve un ar to saistītā ūdens atsūkšanās radīs gruntsūdens un pazemes ūdens līmeņa izmaiņas, kas var ietekmēt augsnes mitruma režīmu, tādējādi radot izmaiņas veģetācijā arī teritorijās, kas atrodas arī ārpus Darbības vietas. Konkrētajā gadījumā tas jo īpaši būtiski tādēļ, ka Darbības vietas tuvumā ir īpaši aizsargājama Eiropas nozīmes dabas teritorija (Natura 2000), turklāt Dabas liegumā ir ne tikai īpaši aizsargājami purvu biotopi, bet arī izveidoti mikroliegumi putnu sugu aizsardzībai.
- 6.4.2.2. Likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta (4)daļa noteic, ka paredzētajai darbībai, kas atsevišķi vai kopā ar citu paredzēto darbību var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), veic ietekmes uz vidi novērtējumu, bet 43.panta (5)daļa noteic, ka paredzēto darbību atļauj veikt, ja tā negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*Natura 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Dabas lieguma aizsardzības mērķi ir saistīti ar purvam raksturīgajiem hidroloģiskajiem apstākļiem, kas veido to kā nozīmīgu teritoriju purvu biotopu un ar tiem saistīto sugu, tostarp putnu sugu aizsardzībai. Dabas liegums un tā tuvumā esošās kūdras purva teritorijas ir savstarpēji saistītas, gan no hidroloģiskā viedokļa, gan kā biotopu komplekss. Savukārt kūdras un dolomīta ieguve ir saistīta ar ūdens līmeņa pazemināšanu, kas var skart arī Dabas liegumu. Arī Paredzētās darbības radītās trokšņu ietekmes un citi traucējumi var nelabvēlīgi ietekmēt Dabas liegumā mītošās putnu sugas. Tādēļ, vadoties no izvērtēšanas un piesardzības principa, Paredzētās darbības ietekme jānovērtē un tai (ja tā pieļaujama) jānoteic tādi realizācijas nosacījumi, tai skaitā attiecībā uz Darbības vietu, kas kļiedē pamatotas šaubas par būtisku ietekmi un var nodrošināt īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un derīgo izrakteņu ieguves līdzāspastāvēšanu. Meklējot saprātīgu līdzsvaru starp dabas aizsardzību un saimniecisko darbību, ir svarīgi, lai gadījumā, ja ieguve tiek veikta darbības Dabas liegumam piegulošajā teritorijā, tā nav pretrunā ar dabas aizsardzības un Dabas lieguma izveides mērķiem, lai arī pēc ieguves pabeigšanas Darbības vieta ilgtermiņā turpina pēc iespējas veidot ar blakus esošajām teritorijām vienotu biotopu kompleksu, rekultivācijas rezultātā pēc iespējas kompensējot teritorijas apkārtnes noplicināšanos.
- 6.4.2.3. Atbilstoši ziņojumā novērtētajam Darbības vietas apkārtnē ir meliorēta un nosusināšanas ietekme jau šobrīd ir skārusi Dabas liegumu. Būtiska Kreiču purvu drenējoša ietekme ir Kreiču strautam. Darbības vieta tieši nerobežojas ar Dabas liegumu, bet tā atrodas ~0,26 – 1km attālumā (tuvākajā vietā Kreiču purva robeža no Darbības vietas atrodas 0,260km uz A no Atradnes 1. iecirkņa). Starp Atradnes 1. un 2. iecirkni un Kreiču purvu atrodas uz nosusinātām kūdras augsnēm veidojušies jauni bērzu meži un izcirtumi, savukārt Atradnes 2. iecirkni no Kreiču purva jau atdala apdzīvota vieta Kreiči.
- 6.4.2.4. Kreiču purvs ir austrumu tipa augstais purvs ar ciņu – lāmu kompleksiem, distrofu ezeru un minerālsalām, un dabas liegums uzskatāms par nozīmīgu augstā purva, pārejas purva, distrofa ezera un purvainu mežu aizsardzības teritoriju. No kopējās Kreiču purva 2273ha platības ~2015ha aizņem īpaši aizsargājami biotopi (dominē purvu un purvainu mežu biotopi). Kreiču purvā konstatētas 10 reto un īpaši aizsargājamo augu sugas, no kurām 4 sugas iekļautas Eiropas Padomes Direktīvā 92/43/EEK. Kreiču purvs un tā tuvākā apkārtnē ir mājvieta vairākām retām un aizsargājamām putnu sugām. Mikrolieguma statuss putnu sugu aizsardzībai atrodas Kreiču purva ZR un DA daļā, tuvākā šāda teritorija atrodas ~900m attālumā no Atradnes 3. iecirkņa.

- 6.4.2.5. Ietekmes uz dabas vērtībām novērtējuma nolūkos Ziņojuma izstrādē ir pieaicināti sugu un biotopu, tajā skaitā ornitofaunas eksperti (atzinumi ietverti Ziņojuma 10. un 11.pielikumā). Novērtēts, ka Darbības vieta atrodas Kreiču purva biotopu kompleksa ārmalā, zemā tipa kūdras nogulumu izplatības zonā – zemā tipa purva vēsturiskajās platībās. Pašā Darbības vietā nav konstatētas īpaši aizsargājamās augu sugas un īpaši aizsargājami biotopi. Arī saskaņā ar DAP dabas datu pārvaldības sistēmas „*OZOLS*” datiem Darbības vietā nav reģistrēti īpaši aizsargājami biotopi un sugas vai sugas, kurām nepieciešams veidot mikroliegumus. Saskaņā ar sugu un biotopu eksperta izvērtējumu iecirkņu teritorijās atrodas pēc mežaudžu izciršanas aizaugoši susināti kūdrāji un kārklu un bērzu krūmāji. Atradnes iecirkņu teritorija robežojas ar uz nosusinātām kūdras augsnēm augošiem jauniem bērzu mežiem un aizaugošiem izcirtumiem. Tādējādi nav konstatējams, ka ar Paredzētās darbības realizāciju (tieša ietekme ieguves un saistīto darbību rezultātā) varētu būt saistāms īpaši aizsargājamu sugu un biotopu zudums.
- 6.4.2.6. Kā tas konstatēts arī Ziņojumā, viena no lielākajām, tai skaitā summārajām ietekmēm uz Kreiču purvu, ko ieguve Atradnēs varētu radīt, ir saistīta ar ūdeņu atsūkņēšanu no karjeriem un prognozējamo pazemes ūdens līmeņa pazemināšanos Daugavas horizontā. Neatkarīgi no izvēlētās alternatīvas, ir sagaidāms, ka pazemes ūdens līmeņa pazeminājuma Daugavas horizontā zona skars arī teritorijas, kas atrodas Kreiču purvā. Gadījumā, ja pazemes ūdeņi skartajā Dabas lieguma daļā būtu saistīti ar gruntsūdeņiem (attiecinīgi radot svārstības arī gruntsūdens līmenī), – varētu tikt ietekmēts sugu un biotopu stāvoklis.
- 6.4.2.7. Ziņojumā norādīts, ka ģeoloģiskā griezumā precizēšanai Kreiču purva teritorijā, kā arī pazemes ūdeņu dabiskā līmeņu režīma noskaidrošanai 2012.gadā Kreiču purva austrumdaļā tika ierīkoti 3 novērojumu urbumi. Urbumu izvietojums gan ir atstatu no plānotās ieguves vietas, tomēr Ziņojumā skaidrots, ka nav bijis iespējams ierīkot novērojumu urbumus Dabas lieguma teritorijas centrālajā daļā vai rietumdaļā (tuvāk dolomītu atradnēm), jo purvā ir ierobežotas urbšanas tehnikas piebraukšanas iespējas. Izvērtējot urbumu ģeoloģisko griezumus, papildus jau citviet Ziņojumā ietvertajiem konstatējumiem, kas balstās uz hidroģeoloģisko izpēti un hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu modelēšanu, secināts, ka Daugavas ūdens horizontu no augstāk iegulošajiem sporādiski izplatītajiem gruntsūdens horizontiem, kā arī purva ūdens horizontu izolē ūdeni vāji caurlaidīgi slāņi. Dabas lieguma teritorijā starp kūdras un dolomītu slāņiem ir samēra biezs (9,1 m) ūdeni vāji caurlaidīgo līmoglaciālo un glaciģēno nogulumu slānis, kas apgrūtina ūdens horizontu hidraulisko saistību un aizsargā Kreiču purva ekosistēmu dziļāk iegulošo pazemes ūdens horizontu režīma izmaiņas gadījumā. Novērtēts, ka zem Kreiču purva Daugavas ūdens horizonts ir artēziskais jeb spiedienūdens horizonts un ar Paredzēto darbību tiek prognozēts tikai pjezometriskā spiediena samazinājums. T.i. - nevienā no gadījumiem (Paredzētās darbības alternatīvas) netiek prognozēta reāla Daugavas ūdens horizonta nosusināšana zem Kreiču purva teritorijas. Tāpat secināts, ka, pazeminoties spiedienam dolomītos, Kreiču purvā var tikai nedaudz intensificēties lejupejoša pārtece caur aleirītu – mālsmilšu sprostslāni, un iespējams kritīsies ūdens līmenis kūdras un smilšu slānī. Ņemot vērā biezo vāji caurlaidīgo sprostslāni, kā arī to, ka karjera darbības rezultātā netiek nosusināts dolomīta slānis zem purva, bet tikai samazināts Daugavas ūdens horizonta pjezometriskais spiediens, izmaiņas tiek prognozētas tikai nelielas. Prognozēts, ka, samazinoties spiedienam dolomītos par 2 - 4,5 m, gruntsūdeņu līmenis varētu pazemināties tikai par ~ 2-3cm (1.alternatīva) un 5 cm (2.alternatīva), kas salīdzinājumā ar dabīgajām sezonālajām svārstībām (~0,3m) ietekmes ziņā ir nenozīmīgi (6 – 16% no dabīgām ūdens līmeņa svārstībām, un šāds ūdens līmeņa pazeminājums neskar kūdras veidošanās procesu zonu). Tomēr, realizējot 1.alternatīvu un veicot iecirkņu

pakāpenisku izstrādi, ietekme uz Daugavas ūdens horizontu un Kreiču purva ūdens horizonta ūdens līmeni būtu mazāka.

- 6.4.2.8. Tādējādi Ziņojumā secināts, ka, neskatoties uz to, ka Atradnes tuvumā ir Dabas liegums ar tajā konstatētiem īpaši aizsargājamiem biotopiem, kopumā hidroloģisko apstākļu izmaiņas var uzskatīt par nebūtiskām un tās neizsauks negatīvas pārmaiņas uz Dabas lieguma un Atradnes apkārtnes ekosistēmām. Vienlaikus secināts, ka ar Paredzētās darbības realizāciju sagaidāmā ūdens līmeņa paaugstināšanās Kreiču strautā būs ar pozitīvu ietekmi, jo tā mazinās drenējošo ietekmi un noteci no purva (Ziņojumā netiek identificēti apstākļi, kas varētu būt priekšnoteikums strautā novadīto karjera ūdeņu filtrācijai pašā purvā). Papildus Ziņojumā norādīts uz risinājumu, ka jau līdzšinējās nosusināšanas ietekmes mazināšanai uz purva biotopiem iespējams izvēlēties papildus risinājumus (situācijas uzlabošanai vai stabilizēšanai) purvu šķērsojošo meliorācijas grāvju aizdambēšanai (galvenos meliorācijas grāvjus, kas novada ūdeni no Kreiču purva). Jāatzīmē, ka šādu aizdambēšanas darbu plānošana vērtējama pozitīvi un darbu nosacījumi būtu izstrādājami sadarbībā ar DAP.
- 6.4.2.9. Ziņojumā novērtēts, ka, ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu un prognozējamās hidrogeoloģiskās un hidroloģiskās izmaiņas, vides monitoringa sistēmā jāietilpst Kreiču purva ūdens un gruntsūdens līmeņu novērojumiem. Novērtēts, ka Kreiču purva gruntsūdeņu līmeņu režīma kontrolei ierīkojams viens sekls – līdz 5m dziļš urbums ar filtru kūdras slānī. Urbuma izvietojums precizējams, vadoties no piebraukšanas iespējām un vienojoties ar zemju īpašniekiem. Gadījumā, ja gruntsūdeņu monitoringa urbuma zonai Kreiču purvā būs iespējama piekļuve ar smago urbšanas tehniku, jāierīko arī ~20m dziļš Daugavas horizonta monitoringa urbums, vienlaikus pazemes ūdens monitoringa programmu saskaņojot ar DAP. Novērtēts, ka pazemes ūdens monitoringa programma izstrādājama un monitoringa novērojumi uzsākami pirms derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas, un par pazemes ūdens monitoringa rezultātiem regulāri (reizi gadā) informējama DAP, kā arī pēc 2. iecirkņa izstrādes pabeigšanas sagatavojams un DAP iesniedzams detalizēts pazemes ūdens monitoringa pārskats. Gadījumā, ja tiktu konstatētas Paredzētās darbības radītais ūdens līmeņa pazemināšanās tendences Kreiču purva ūdens horizontā, veicami pasākumi ietekmju novēršanai.
- 6.4.2.10. Ievērojot ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopotos viedokļus un argumentus, tajā skaitā DAP rekomendācijas, ir veiktas konsultācijas arī ar ornitofaunas ekspertu. Sugu un biotopu eksperte – ornitoloģe Māra Janaus atzīst, ka Kreiču purvā mītošos putnus negatīvi var ietekmēt dolomīta ieguves laikā radītais spridzināšanas troksnis. Tomēr, novērtējot, ka dolomīta ieguvē plānots izmantot palēlinātās detonācijas tehnoloģiju, kas rada īslaicīgu troksni (neraugoties uz to, ka spridzināšanas darbi paredzēti arī pavasarī – putnu ligzdošanas laikā), eksperte prognozē ļoti īslaicīgu un lokālu ietekmi uz putniem. Tomēr M. Janaus rekomendē spridzināšanas darbus putnu ligzdošanas sezonā (no aprīļa līdz jūnijam) veikt tikai tajās Atradnes iecirkņu platībās, kas atrodas tālāk no Kreiču purva teritorijas. Saistībā ar minēto novērtējumu Birojs ņem vērā, ka faktisko teritorijas apsekošanu un Dabas lieguma ornitoloģisko novērtējumu pieaicinātā eksperte ir veikusi pirms vairāk kā 10 gadiem, kas nebūtu uzlūkojama kā aktuālās situācijas pilnīgs novērtējums. Tomēr, gadījumā, ja tiktu izvēlēta Paredzētās darbības 1. alternatīva, kas paredz iecirkņu secīgu izstrādi, ieguves darbi tiktu uzsākti tieši 2. iecirknī, kas atrodas vistālāk no Dabas lieguma un arī tā teritorijā ierīkotajiem mikroliegumiem. Šādā gadījumā būtu iespējams uzsākt ieguvi Atradnes teritorijā, kas atrodas maksimāli tālu no Dabas lieguma, un vienlaikus nodrošināt arī novērtējuma aktualizāciju (arī ietekmes uzraudzības pasākumu, ja nepieciešams) pirms uzsākt ieguvi teritorijās, kas atrodas Dabas lieguma un mikroliegumu tuvumā.
- 6.4.2.11. Par Paredzēto darbību savu atsauksmi sniegusi arī DAP. Novērtējot Ziņojumu, DAP atzīst, ka īstenojot Ziņojumā paredzētās darbības, kā arī veicot pazemes ūdeņu

monitoringu, Paredzētā darbība, - realizējot 1.alternatīvu, kurai sagaidāma mazāka ietekme uz vidi, - ir pieļaujama. Paredzētās darbības alternatīvie risinājumi piedāvā Atradnes triju iecirkņu secīgu vai vienlaicīgu izstrādi. Veicot atradņu secīgu izstrādi un labvēlīgas tirgus situācijas apstākļos visu trīs iecirkņu izstrāde varētu tikt realizēta 15 – 30 gadu laikā. Šādā gadījumā arī iecirkņu nosusināšanas darbi netiktu veikti vienlaicīgi un summārā ietekmes būtu mazākas. Izvēloties iecirkņu vienlaicīgu izstrādi, jārēķinās ar lielāku ietekmi uz apkārtnes teritoriju, tādēļ arī Ziņojuma autori kā piemērotāku rekomendē 1.alternatīvu.

6.4.2.12. Tādējādi, novērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka pie nosacījuma, ja tiek ievēroti Ziņojumā iestrādātie Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanas pasākumi, kā arī risinājumi iespējamās ietekmes uzraudzībai un monitoringam, nav sagaidāms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā nelabvēlīgi pasliktināsies esošā situācija Kreiču purva teritorijā, nav sagaidāms, ka tā negatīvi ietekmēs Dabas liegumā sastopamās dabas vērtības, ekoloģiskās funkcijas un integritāti, kā arī Ziņojumā netiek secināts, ka Paredzētā darbība varētu nonākt pretrunā Dabas lieguma aizsardzības mērķiem. Līdz ar to, Birojs, sniedzot šo atzinumu konkrētā aspekta griezumā no vienas puses nav konstatējis tādus apstākļus, kas būtu par pamatu kopumā aizliegt Ierosinātās plānoto darbību, tajā skaitā pilnībā aprobežot kādu no tās alternatīvām. Tomēr par rekomendējamo un piemērotāko alternatīvu būtu uzskatāma 1.alternatīva, kas ietekmi uz Dabas liegumu radītu pēc iespējas mazāk. No otras puses, ievērojot to, ka citu ietekmes faktoru griezumā (troksnis, gaisu piesārņojošo vielu emisija) Paredzētās darbības 2.alternatīva nemaz tālāk vairs netiek padziļināti izvērtēta (iespējams, tas saistāms ar Ziņojuma autoru rekomendācijām kā piemērotāko alternatīvu izvēlēties 1.alternatīvu) – Birojam ir pamats noteikt, ka Paredzētās darbības realizācijas gadījumā tā veicama, realizējot 1.alternatīvu. Vienlaikus Ierosinātājai jāņem vērā, ka Paredzētā darbība ir iespējama tikai ievērojot Ziņojumā paredzētos vai līdzvērtīgus risinājumus ietekmes novēršanai un mazināšanai, kā arī uzraudzībai un kontrolei. Novērtējuma likuma 24.panta (1)daļa paredz, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. **Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir norādāmi nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) **Paredzētās darbības realizācijas gadījumā ir veicama Atradnes iecirkņu secīga izstrāde, īstenojot Paredzētās darbības 1.alternatīvu.**
- b) **Paredzētā darbība nedrīkst negatīvi ietekmēt Kreiču purvu un tajā esošās dabas vērtības, tā ekoloģiskās funkcijas un aizsardzības mērķus, tādēļ jāparedz un jārealizē nepieciešamie inženiertehniskie un organizatoriskie pasākumi šīs teritorijas aizsardzībai un monitoringam.**
- c) **Kreiču purva gruntsūdeņu līmeņu monitorings nodrošināms atbilstoši Ziņojumā paredzētajam. Novērojumu urbumu ierīkošanas vietas nosakāmas atbilstoši tehniskajām iespējām un sadarbībā ar DAP un monitorings uzsākams pēc iespējas ātrāk līdz ūdens atsūkņēšanas darbu uzsākšanai Atradnē. Nepieciešamības gadījumā jāierīko papildus novērojumu tīkls, ja ierīkotā sistēma nesniegtu pietiekami detalizētu un reprezentatīvu informāciju.**
- d) **Monitoringa programma un nosacījumi, tai skaitā nosacījumi informācijas apmaiņai un līdzdalībai saskaņojami ar DAP un Pārvaldi, paredzot ikgadēju monitoringa rezultātu izvērtēšanu, lai nepieciešamības gadījumā lemtu par papildus nosacījumiem negatīvās ietekmes nepieļaušanai vai samazināšanai.**
- e) **Monitoringa programmā jānosaka pieļaujamās prognozētos pazemes ūdens un gruntsūdens līmeņus un sadarbībā ar DAP jāizstrādā preventīvo pasākumu plāns rīcībām, kas veicamas, ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai**

pārsniegtas šīs vērtības. Ja Atradnes izstrādes laikā tiek sasniegtas vai pārsniegtas šīs vērtības, ieguve Atradnē jāpārtrauc un jāveic plānā noteiktie pasākumi.

- f) Sadarbībā ar DAP ir posmsecīgi līdz ar darbības pietuvošanos Kreiču purvam izstrādājami nosacījumi un realizējami pasākumi plānveidīgi nosakāmu meliorācijas grāvju, kas novada ūdeni no Kreiču purva, iespējamai aizdambēšanai un purva hidroloģiskā režīma stabilizēšanai.
- g) Jānodrošina ugunsdrošības pasākumi iespējami samazinot un novēršot ugunsgrēka izcelšanās iespējamību.
- h) Lai samazinātu spridzināšanas darbu radītās trokšņa emisijas ietekmi uz Kreiču purva ornitofaunu, dolomīta spridzināšana putnu ligzdošanas sezonā (no aprīļa līdz maijam) veicama iespējami Kreiču purvam attālākās iecirkņa platībās. Pirms uzsākt derīgo izrakteņu ieguvī Atradnes 3. un 1. iecirknī, ir jāveic ar Paredzēto darbību iespējami ietekmētas Dabas lieguma teritorijas ornitoloģiskā novērtējuma aktualizācija, pie nepieciešamības nosakot ierobežojumus spridzināšanas vai citu darbu veikšanai Kreiču purvam tuvākos Atradnes nogabalos putnu aizsardzības mērķiem nozīmīgā(s) sezonā(s).

6.4.3. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē:

- 6.4.3.1. Novērtējis Ziņojumu, Birojs ņem vērā, ka Atradnes iecirkņi atrodas atstatus viens no otra un faktiski tikai 2. iecirknis atrodas dzīvojamo māju tuvumā. Šo māju tuvumā ir arī plānotais derīgo izrakteņu izvešanas ceļš, tādēļ piesārņojuma ietekme no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas summēsies.
- 6.4.3.2. Galvenie gaisu piesārņojošie vielu emisijas avoti Paredzētās darbības rezultātā ir putekļu daļiņas un gāzveida izmeši no izmantotās karjera tehnikas un transporta līdzekļu dzinējiem, kā arī putekļu emisija no derīgo izrakteņu ieguves (sagatavošanas, iegūšanas, pārstrādes, derīgo izrakteņu uzglabāšanas un transportēšanas). No kūdras ieguves procesa kā nozīmīgākie emisiju avoti novērtēti kūdras frēzēšana, kultivēšana, vālošana, savākšana ar mehānisko/vakuuma tipa savākšanas bunkuru, izbēršana, grēdu veidošana un iekraušana traktoros. Atbilstoši Ziņojumam emisijas faktori no kūdras frēzēšanas, kultivēšanas un savākšanas ir izvēlēti nelabvēlīgākajam scenārijam, savukārt emisijas faktori no kūdras pārbēršanas un bērtņu veidošanas procesiem ir aprēķināti kā vidējās vērtības, jo vairākos mērījumos iegūtie rezultāti saskaņā ar izmantoto literatūru būtiski atšķiras. Kā emisiju avoti no kūdras ieguvē izmantojamās tehnikas Ziņojumā definēta traktortehnika, ekskavators, iekrāvējs un kravas autotransports kūdras izvešanai. Dolomīta ieguves procesā kā nozīmīgākie emisiju avoti noteikti dolomīta spridzināšana, drupināšana, sijāšana, transportiera lenta, iekraušana/izkraušana no autotransporta un dolomīta krautnes. Kā emisiju avoti no dolomīta ieguvē izmantojamās tehnikas Ziņojumā definēti ekskavators, frontālais iekrāvējs, drupinātājs – sijātājs, buldozers.
- 6.4.3.3. Saskaņā ar Ziņojumu izmešu gaisā aprēķinu un modelēšanu pilnībā ir veikusi LVQMC, ņemot vērā pieejamo informāciju gan par stacionāriem piesārņojuma avotiem (vadoties no statistiskā pārskata par gaisa aizsardzību atskaitēm par Kārsavas novadā esošajiem uzņēmumiem), gan par autotransporta plūsmu uz vietējās nozīmes autoceļiem (VAS „Latvijas valsts ceļi” dati). Vadoties no šīs informācijas, ir sastādītas arī esošās situācijas gaisa piesārņojuma kartes (Ziņojuma 35.-42. attēli). Secināts, ka Darbības vietā un tās apkārtnē faktiski vienīgais vērā ņemamais gaisa piesārņojuma avots ir autoceļš Mērdzene – Rūzori, kas atrodas vairāku kilometru attālumā uz R, ZR no Darbības vietas.

- 6.4.3.4. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības Vietu/Paredzēto Darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Veicot aprēķinu, pieņemts, ka derīgā materiāla ieguvī paredzēts veikt 8h/dnn, 152dienas/gadā jeb 1216h/gadā. Kravas auto plānotais reisu skaits karjera teritorijā – 8, katra auto nobrauktais attālums (karjerā) dienā – 2km. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka Ziņojuma 3.4.nodaļā derīgo izrakteņu ieguves laiks ir norādīts no plkst. 7.00 – 19.00 (t.i. 12h/dnn), 1600 – 2200h/gadā. Arī Ziņojuma 4.3.nodaļā, vērtējot trokšņa ietekmi, pieņemts, ka Atradnes iecirkņu izstrādes darba laiks ir no 7.00 – 19.00 (t.i. 12h/dnn), 1600 – 2200h/gadā. Attiecīgi, arī gaisu piesārņojošo vielu emisijas, veicot ieguvī ilgāk, sagaidāmas lielākas. Birojs šos apstākļus ņem vērā, izdarot apsvērumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu un pasākumiem tās uzraudzībai un kontrolei.
- 6.4.3.5. No derīgo izrakteņu ieguves procesiem aprēķinātas daļiņu PM_{10} un $PM_{2,5}$ emisijas, savukārt no izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, daļiņu PM_{10} un $PM_{2,5}$ un sēra dioksīdu emisijas. Tālāk veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Novērtējot ar Paredzēto darbību saistīto gaisa piesārņojuma līmeni un Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana (LVGMC) ar programmu EnviMan, izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības, apbūves raksturojums un meteoroloģiskie rādītāji (Rēzeknes novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati). Gaisa piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta 2.iecirknīm pēc sliktākā iespējamā scenārija, summējot gan kūdras, gan dolomīta iegūšanas procesos radušās emisijas vienlaicīgi.
- 6.4.3.6. Novērtējot attiecībā pret Ministru kabineta 2009.gada 3.novembra noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk MK noteikumi Nr.1290) ietvertajiem normatīviem, secināts, ka nevienai no piesārņojošām vielām, kurām vides un cilvēka veselības nolūkā noteiktas pieļaujamās koncentrācijas robežvērtības, Paredzētās darbības rezultātā nav sagaidāms pārsniegums. Raksturīgi tādai paredzētajai darbībai kā derīgo izrakteņu ieguve, vienas no būtiskākajām emisijām ir daļiņas (PM_{10} un $PM_{2,5}$), kuras ieguves teritorijas robežās var sasniegt 52,7% un 58,7% no normatīva, turklāt modelēšanas rezultāti norāda arī uz paaugstinātu NO_2 emisiju, kas iecirkņa teritorijā var sasniegt pat 88,5% no normatīvā noteiktā stundas vidējās koncentrācijas robežlieluma, tomēr ārpus Atradnes iecirkņa robežām un tuvāko dzīvojamo māju teritorijās ietekme uz gaisa kvalitāti netiek vērtēta kā būtiska.
- 6.4.3.7. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ar programmu EnviMan tika atrastas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un ņemot vērā Rēzeknes novērojumu stacijas datus, tika noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti parāda, ka nelabvēlīgos laikapstākļos, kas konkrētajā gadījumā ir vēja virziens – 335° (ZR vējš), vēja ātrums – 0,7m/s un gaisa temperatūra 5,4°C piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas ir: CO 130 $\mu g/m^3$, NO_2 396 $\mu g/m^3$, PM_{10} 840 $\mu g/m^3$, $PM_{2,5}$ 551 $\mu g/m^3$, un SO_2 0,36 $\mu g/m^3$, kas vairākkārt (PM_{10} ~17reizes, NO_2 ~2reizes)pārsniedz normatīvos noteiktos robežlielumus. Konkrēto laikapstākļu atkārtotāšanās varbūtība novērtēta kā niecīga - 5,707E-08% (varbūtības noteikšanai izmantoti Rēzeknes novērojumu stacijas dati par laika periodu no 2010. – 2014.gadam).
- 6.4.3.8. Lai gan tieši konkrēto meteoroloģisko apstākļu summāra iestāšanās ir novērtēta kā ļoti maz varbūtīga, no vērtējuma un piesārņojuma izplatības likumsakarībām izriet, ka pie noteiktiem apstākļiem putekļu izkliede tiek vai nu kavēta (bezvējš), vai arī tie pastiprināti tiek emitēti (sausums, stiprs vējš) un daļiņu PM_{10} koncentrācija var būt būtiski paaugstināta. Tas papildus apliecina nepieciešamību paredzēt risinājumus

putekļu emisiju mazināšanai jau avotā, tajā skaitā (pie nepieciešamības) veicot ceļu mitrināšanu un pie nelabvēlīgiem meteoroloģiskajiem apstākļiem izvairīties no tādu darbību veikšanas, kas būtiski palielina piesārņojuma koncentrāciju gaisā (piemēram, kūdras krautņu vālošana spēcīga vēja laikā).

6.4.3.9. Novērtējis Ziņojumā ietverto vietām pretrunīgo informāciju par plānoto darbu laika grafiku un attiecīgi emisiju ilgumu, Birojs no vienas puses atzīst, ka iegūtais izkliedes rezultāts ir vairāk ilustratīvs, jo sagaidāms, ka pie lielākas ieguves intensitātes piesārņojuma koncentrācijas var būt arī augstākas. Tomēr no otras puses Birojs var pievienoties Ziņojuma autoru secinājumiem, ka papildinātais novērtējums šobrīd ļauj secināt, ka būtiskas ietekmes varbūtība piesārņojošo vielu kontekstā normālos darba režīma apstākļos nav sagaidāma un ka nozīmīga piesārņojuma izplatība ārpus Atradnes robežām ir maz varbūtīga. Ar Paredzēto darbību ir sagaidāmas emisijas gaisā, tomēr Ziņojumā ietvertie emisiju aprēķini un to izkliedes modelēšana norāda, ka normālos darba apstākļos tuvāko viensētu teritorijās nav sagaidāmi normatīvajos aktos noteikto gaisa kvalitātes robežvērtību pārsniegumi. Secināts, ka transporta radītie putekļi pastiprināti veidosies ilgstoša sausuma periodā uz pašvaldības autoceļa, kur ir grants segums, kas var radīt tuvāko viensētu iedzīvotāju diskomfortu. Tādēļ paredzēts sausā laikā ceļu mitrināt un apstrādāt ar putekļu mazināšanai paredzētu speciālu līdzekli (Ziņojuma 4.11.nodaļā). Savukārt Ziņojuma 6.nodaļā norādīts, ka, lai samazinātu putekļu rašanās iespējas, nepieciešamības gadījumā tiks mitrināti arī visi ražošanas iecirkņi, jo tas samazina putēšanu. Tāpat ar mērķi samazināt putekļu emisijas, plānots kravu pārvadāšanas laikā nodrošināt kravu pārsegšanu, kā arī Ierosinātāja norāda uz iespējamu meža joslas starp 2.iecirkni un tuvumā esošajām viensētām saglabāšanu. Papildus (sākotnēji) vismaz 2 reiz gadā sausajā sezonā pie lēniem vēja ātrumiem Ierosinātāja ir apņēmusies veikt arī gaisa kvalitātes kontroles mērījumus ārpus karjera teritorijas, tai skaitā novērtējot putekļu emisijas pašvaldības ceļam piegulošajās teritorijās (putekļu ierobežošanas pasākumu ieviešanas nepieciešamības novērtēšanai, kā arī efektīvākā veida izvēlei). **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24.panta (1)daļas 2)punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu. Līdz ar to, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Paredzētā darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā ietverto vai līdzvērtīgu pasākumu gaisu piesārņojošo vielu emisiju ietekmes novēršanai un mazināšanai ievērošanu un jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- b) Tajā skaitā, lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Atradņu iekšējo ceļu laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (pārstrādes vietas, ražošanas laukumu) mitrināšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju.
- c) Sausā laikā jānodrošina grantētā piebraucamā ceļa laistīšana un/vai apstrāde ar līdzekli, kas mazina putēšanu, samazinot iespējamu putekļu emisiju izplatību dzīvojamo māju teritorijās.
- d) Ņemot vērā dzīvojamo māju attālumu līdz Atradnes 2.iecirknim un pievedceļam, sūdzību saņemšanas gadījumā veicami emisiju mērījumi un,

atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības realizācijas nosacījumu un ierobežojumu noteikšanu.

6.4.4. Troksnis un tā izplatība, vibrācijas.

- 6.4.4.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla ierdināšanu, pārstrādi, transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi. Kā jau iepriekš atzīts, troksnis var būt traucējošs arī dzīvniekiem un putniem un šādas ietekmes par īpaši nozīmīgām un būtiskām var kļūt, ja ietekmes zonā ir īpaši aizsargājamo sugu, tai skaitā putnu koncentrāciju, barošanās, ligzdošanas, atpūtas u.c. vietas.
- 6.4.4.2. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, jau secināts, ka Darbības vieta atrodas uz R no Dabas lieguma, kā arī mikroliegumiem, kas izveidoti putnu sugu aizsardzībai. Šajā kontekstā izsvēruma par iespējamu trokšņa ietekmi uz dabas vērtībām tiek ietverts citā šī Biroja atzinuma nodaļā. Vērtējot apdzīvotības blīvumu un attālumus līdz tuvākajām dzīvojamām mājām, secināms, ka faktiski tikai Atradnes 2. iecirknis atrodas dzīvojamo māju tuvumā. Šo māju tuvumā ir arī plānotais derīgo izrakteņu izvešanas ceļš, tādēļ trokšņa ietekme no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas summēsies.
- 6.4.4.3. Saskaņā ar Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Saskaņā ar Ziņojumu, ieguves darbus ir paredzēts veikt tikai 6-8 mēnešus gadā, tikai darba dienās, darba laikā no 7.00 – 19.00. Atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1. pielikuma 1.2. punktam, - Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55dB(A).
- 6.4.4.4. Transportēšanas radītā trokšņa novērtēšanai un modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2015-1 (Licences numurs S72/317), kas ietver gan ceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanas metodi, gan rūpniecisko avotu radīta trokšņa novērtēšanas metodi, kas noteikta Trokšņa noteikumu Nr.16 1. pielikumā. Novērtējums veikts gan esošajai situācijai, gan prognozētajai situācijai, veicot Atradnes iecirkņa sagatavošanu ar kūdras ieguvu un dolomīta ieguvu plānotajās 3 kāplēs. Ievērojot to, ka tieši Atradnes 2. iecirknis atrodas vistuvāk dzīvojamām mājām un izvešanas ceļam, kā arī ar šī iecirkņa izstrādi tiktu uzsākta Paredzētā darbība, trokšņa izplatības modelēšana veikta 2. iecirkņa izstrādes scenārijam. Novērtējums tāpat veikts 2 iespējamiem Paredzētās darbības risinājumiem – tehnoloģiskā laukuma izvietošana 2. iecirkņa R malā („A” tehnoloģiskais laukums, atrodas tālāk no dzīvojamām mājām) vai izvietošana 2. iecirkņa Z galā („B” tehnoloģiskais laukums).
- 6.4.4.5. Secināts, ka šobrīd tuvākajās dzīvojamās teritorijās (Atradnei tuvākās mājas un dzīvojamās mājas, kas atrodas pievadceļa tuvumā) ilgtermiņa trokšņa līmenis ir tuvu dabiskajam vides fonam (~35dB(A)) un nav konstatējama nozīmīgu trokšņa traucējumu

avotu. Uzsākot Paredzēto darbību, tajā skaitā jau iecirkņa sagatavošanu, trokšņa līmenis iecirknīm tuvāko dzīvojamo māju teritorijās vērā ņemami pieaugs, tomēr ilgtermiņa vidējais trokšņa līmenis pie plānotās izstrādes intensitātes un laika grafika nerasnēgs 55dB(A). Novērtēts, ka summāri (ņemot vērā gan ieguves tehnikas radīto troksni un spridzināšanas darbus, gan trokšņa avotus tehnoloģiskajā laukumā, transporta kustību u.c. avotus) kopējais/summārais trokšņa līmenis tuvāko dzīvojamo māju teritorijās būs ~40 dB(A), izmantojot „A” tehnoloģisko laukumu, un ~45 - 50dB(A), izmantojot „B” tehnoloģisko laukumu. Vienlaikus gan jāņem vērā, ka trokšņa normatīvs paredz vērtējumu ilgtermiņa vidējai vērtībai, kas konkrētajā gadījumā (Paredzētā darbība netiks veikta visu gadu, tajā skaitā netiks veikta brīvdienās un svētku dienās) nav sagaidāma būtiski augsta. Tomēr periodos, kad Atradnes izstrādes darbi notiks intensīvi, trokšņa radīto apgrūtinājumu tuvāko viensētu iedzīvotāji var izjust kā traucējošu. Šādā griezumā Birojs pilnībā pievienojas Ziņojuma autoriem, ka atbilstīgākais tehnoloģiskā laukuma izvietojuma variants ir „A”, jo tas ļauj samazināt trokšņa līmeni tuvākajās viensētās, tāpat gar iecirkņa perimetru ir veidojams arī nederīgo iežu segkārtas valnis, kā tas paredzēts Ziņojuma 6.pielikumā (atbilstoši Ziņojuma 4.3.nodaļā norādītajam, šāda valņa efektivitāte trokšņa izplatības ierobežošanā jau ir bijusi ņemta vērā).

- 6.4.4.6. Vienlaikus no Ziņojuma izriet, ka būtiskākie trokšņa traucējumi ar Paredzēto darbību ir sagaidāmi tajās dzīvojamās teritorijās, kas atrodas vistuvāk piebraucamajam ceļam. Šīs mājas atrodas atstatus no 2.iecirkņa un iemesls trokšņa līmeņa būtiskam palielinājumam ir tieši transportēšana. Sagaidāmais trokšņa līmenis šajās teritorijās aprēķināts salīdzināms ar pieļaujamā trokšņa robežvērtību (54dB(A), 55dB(A)) un netiek konstatēts, ka to summāri noteic (ietekmē) kopējā ietekme ar pašiem ieguves procesiem. Līdz ar to ir konstatējams, ka derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmju mazināšana un pārvaldība ir nozīmīgs ar Paredzēto darbību saistīts aspekts. Vērtējums un nepieciešamie pasākumi šīs ietekmes kontekstā ir vērtēti nākamajā šī Biroja atzinuma sadaļā.
- 6.4.4.7. Novērtējot spridzināšanas radītās ietekmes un iespējamo vibrāciju izplatību, Ziņojumā ir ietverts plānoto risinājumu vērtējums un prognozētā ietekme salīdzināta ar secinājumiem, kas izdarīti citu ietekmes uz vidi novērtējumu ietvaros. Secināts, ka spridzināšanas darbu radīto svārstību intensitāte, jeb vibrācijas vidē būs īslaicīgas (1-2 sekundes) un nebūtiskas jau sākot no 50 - 80m attāluma no sprādziena epicentra. Attiecībā uz spridzināšanas darbu veikšanu tiek ņemts vērā, ka to pieļaujamību derīgo izrakteņu ieguvei regulē ārējie normatīvie akti un noteic prasības gan spridzināšanas projekta izstrādei un saskaņošanai, gan drošības pasākumu paredzēšanai. No Ziņojuma izriet, ka šīs prasības ir apzinātas un ir paredzēts nodrošināt drošības un piesardzības pasākumus, lai netiktu nodarīts kaitējums piegulošo zemju īpašniekiem.
- 6.4.4.8. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un izvērtējot Ziņojumā sniegto informāciju, tai skaitā novērtējot iedzīvotāju blīvumu Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonā, kur tā varētu būt būtiska, kā arī ņemot vērā vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā Darbības vietai ilgtermiņā paredzēto izmantošanas mērķi, Birojs atzīst, ka nav pamata Paredzētās darbības nepieļaušanai trokšņa traucējumu aspektā. Tai pat laikā Birojs uzskata, ka konkrētajā gadījumā saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu darbu veikšanai ir izvirzāmi obligātie nosacījumi ar kādiem tā īstenojama vai nav pieļaujama:
- a) Paredzētā darbība nav pieļaujama ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir

jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu.

- b) Realizējot Paredzēto darbību, kā piemērotāko risinājumu ar mazāku ietekmi uz vidi ir jāizvēlas tehnoloģiskais laukums „A” - izvietojumā kā paredzēts Ziņojuma 6.pielikumā.
- c) Gar iecirkņa Z un A malu dzīvojamo teritoriju aizsardzībai no trokšņa ietekmes ir veidojams valnis Ziņojumā 6.pielikumā paredzētajā vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgā risinājumā, ietverot trokšņa izplatības ierobežošanu gan no ieguves procesiem, gan tehnoloģiskā laukuma un karjera ceļa.
- d) Visām Paredzētās darbības realizācijai paredzētajām tehnoloģiskajām iekārtām jāatbilst Ministru kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumos Nr.163 „Noteikumi par trokšņa emisiju no iekārtām, kuras izmanto ārpus telpām” noteiktajām prasībām.
- e) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tajā skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.
- f) Jāizstrādā un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāsaskaņo spridzināšanas darbu projekts. Dolomīta slāņa uzirdināšana, pielietojot spridzināšanas metodi, jāveic tikai dienas periodā. Nav pieļaujama dolomīta spridzināšana tuvāk par aprēķināmo attālumu līdz dzīvojamām mājām. Dolomīta slāņkopas irdināšanai spridzināšana pieļaujama ievērojot visus nepieciešamos drošības un piesardzības pasākumus, lai netiktu nodarīts kaitējums piegulošo zemju īpašniekiem. Savlaicīgi jāsniedz informācija pašvaldībai un iedzīvotājiem par plānotajiem spridzināšanas darbiem karjerā, kā arī atbilstoši darbu veikšanas specifikai jānodrošina nepieciešamie drošības pasākumi.

6.4.5. Derīgo izrakteņu transportēšanas ietekmes.

6.4.5.1. Ziņojumā vērtēti plānotie derīgo izrakteņu transportēšanas maršruti, to izvietojums, nepieciešamo pievadceļu būvniecība, esošo ceļu pārbūves vai atjaunošanas darbi, plānotā satiksmes intensitāte un tās radītās ietekmes uz apdzīvotām teritorijām. Transportēšana galvenokārt plānota ar kravas automašīnām, kuru kravnesība ir 18 – 20m³, vienā darba dienā izvedot vidēji līdz 100m³ iegūtā materiāla. Satiksmes intensitāte darba dienās darba laikā (no plkst.7.00 – 19.00) prognozēta vidēji 6 – 8 reisi dienā, taču kā norādīts Ziņojumā, faktiskais reisu skaits un izvedamās produkcijas apjoms būs atkarīgs no pieprasījuma un var būt atšķirīgs no plānotā vidējā (vērtējot Paredzētās darbības radītā trokšņa ietekmi pieņemts, ka dienā būs vidēji tikai 5-7 reisi dienā).

6.4.5.2. Izmantojamās tehnikas un transporta kustības nodrošināšanai starp Atradnes iecirkņiem plānots izbūvēt ceļu uz Z no 2.iecirkņa līdz 3.iecirknim, daļēji gar Kreiču strautu. Ziņojumā norādīts, ka izvēlētajā maršrutā kādreiz atradies ceļš, līdz ar to varētu būt saglabājusies ceļa pamatne ar labāku nestspēju kā bezceļa teritorijai.

6.4.5.3. Ziņojumā novērtēti divi iespējami maršruti materiāla transportēšanai ārpus Atradnes teritorijas, tomēr netiek izslēgts, ka varētu tikt izmantoti arī abi minētie maršruti:

6.4.5.3.1. Pašvaldības autoceļš „*Degļeva – Kreiči*” ar grants segumu un aptuveno garumu 4km, kurš pieslēdzas autoceļam V507 „*Selekova – Degļeva – Goliševa*”, pa kuru iespējama materiāla tālāka transportēšana. Lai nodrošinātu piekļuvi autoceļam „*Degļeva – Kreiči*” būtu nepieciešama ~200m gara ceļa posma būvniecība uz A no Atradnes 2. iecirkņa, kā arī tilta pār Kreiču strautu būvniecība. Šādā gadījumā jaunbūvējamais ceļš plānots ar divām braukšanas joslām, grants segumu un meliorācijas grāvjiem ceļa malās. Paredzētās darbības ietvaros plānots veikt arī esošā autoceļa „*Degļeva – Kreiči*” atjaunošanu nepieciešamības gadījumā, palielinot tā nestspēju un platumu. Transportēšanas maršruts virzās cauri Ciblas novada apdzīvotai vietai Kreiči, un viensētas „*Āboli*”, „*Ceļmalas*”, „*Greči*”, „*Pugači*”, „*Rietumi*” un „*Uzvaras*” atrodas ceļam piegulošā teritorijā, tā aizsargjoslā.

6.4.5.3.2. Novērtēts, ka starp Atradnes 1. un 3. iecirkni atrodas neapsaimniekots, grants seguma vietējas nozīmes autoceļš sliktā stāvoklī. Autoceļa A gals pieslēdzas Kreiču strautam un, virzoties R virzienā, iespējama nokļūšana Mērdzenes ciemā un apdzīvotā vietā Rūzori. Veicot ceļa pārbūves un atjaunošanas darbus, derīgo materiālu no Atradnes būtu iespējams transportēt arī šajā virzienā Kārsavas novadā. Tomēr Ziņojumā secināts, ka caur Mērdzenes ciemu un apdzīvotu vietu Rūzori tiek transportēts derīgo izrakteņu atradnē „*Baravikas*” iegūtais materiāls un jau šobrīd daļa sabiedrības ir izteikusi neapmierinātību par esošo ceļa noslodzi. Gadījumā, ja šis maršruts tiktu izmantots arī Atradnes izstrādē, ietekmes summētos un pasliktinātu iedzīvotāju dzīves apstākļus. Ziņojumā secināts, ka piemērotākais risinājums būtu pašvaldības autoceļš „*Degļeva – Kreiči*”, kas Ziņojumā vērtēts kā pamata risinājums derīgo izrakteņu transportēšanai no Atradnes ar kravas transportu.

6.4.5.4. Norādīts, ka transportēšanai izvēlētajā maršrutā tiks veikta gan esošā pievedceļa pārbūve, gan jauna posma būvniecība. Ziņojumā paredzēts, ka precīza pievedceļa trase tiks noteikta sadarbībā ar zemes īpašniekiem, nodrošinot arī jau konkrētās vietas inventarizāciju. Ja šādas inventarizācijas gaitā tiktu konstatētas īpaši aizsargājamās dabas vērtības, ir paredzēts veikt atbilstīgus pasākumus, lai lemtu par to aizsardzības nodrošināšanu. Šādā gadījumā atbilstīgie risinājumi nosakāmi sadarbībā ar DAP.

6.4.5.5. Ietekmes, kas saistītas ar gaisu piesārņojošo vielu emisiju un gaisa kvalitātes izmaiņām, ko rada Paredzētā darbība, tajā skaitā kravu transporta kustība uz pievadceļa, vērtētas Ziņojuma 4.1. nodaļā. Transportēšanas radītā trokšņa novērtējums ietverts Ziņojuma 4.3. nodaļā. Trokšņa ietekmes modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2015-1 (Licences numurs S72/317), kas ietver ceļu satiksmes radītā trokšņa novērtēšanas metodi (Francija), kas noteikta Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr.16 „*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk Trokšņa noteikumi Nr.16) 1. pielikuma 6.3. punktā.

6.4.5.6. Atbilstoši novērtētajam - pie tuvākajām dzīvojamām mājām MK noteikumos Nr.1290 noteikto gaisa kvalitātes robežlielumu pārsniegumi netiek prognozēti. Tai pat laikā, Ziņojumā ietekmes izvērsti vērtēti tikai transportēšanas maršrutam, kas vestu pa pašvaldības autoceļu „*Degļeva – Kreiči*” ar grants segumu un aptuveno garumu 4km, kurš pieslēdzas autoceļam V507 „*Selekova – Degļeva – Goliševa*”. Līdz ar to nav pamata ar šo Biroja atzinumu noteikt, ka bez papildus vērtējuma būtu pieļaujams izvēlēties arī otru no norādītajiem maršrutiem. Vienlaikus, gan atbilstoši Ziņojumam,

gan šajā Biroja atzinumā noteiktajam, ir jāparedz pasākumi, lai samazinātu putekļu veidošanos un izplatību, kā arī mazinātu trokšņa radītās ietekmes. Novērtējuma rezultātā secināts, ka viensētās, kas robežojas ar izstrādātā materiāla transportēšanas ceļu, troksnis vērā ņemami pieaugs un tajās dzīvojamās teritorijās, kas atrodas tieši pie autoceļa, sasniegs vai gandrīz sasniegs Trokšņa noteikumos Nr.16 noteikto trokšņa robežvērtību dienas periodam, jo transportēšana ir paredzēta visu gadu. Ievērojot novērtējuma rezultātu un to, ka novērtējums Ziņojumā veikts tikai tādām risinājumiem, kas ieguves darbus Atradnes iecirkņos un derīgā materiāla transportēšanu paredz dienas laikā (atbilstoši Trokšņa noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00 – 19.00), turklāt pie transportēšanas intensitātes, kas vidēji nepārsniedz 5-7 kravas reisu dienā, - ir pamatoti noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisu nav pieļaujams veikt ārpus minētā perioda un Ierosinātajai būtu jānodrošina, ka vidējā transportēšanas intensitāte nepārsniedz trokšņa novērtējumā prognozēto. Tomēr šāds nosacījums ir grūti pārvaldāms, turklāt jau Ziņojumā norādīts, ka reisu skaits paredzams vidēji 6-8 reisi dienā. Reisu skaits dienā var būt ir atkarīgs no virknes dažādiem faktoriem, tajā skaitā derīgo izrakteņu pieprasījuma, tādēļ tas var būt arī lielāks. Līdz ar to un jo īpaši tādēļ, ka prognozējamais transportēšanas troksnis ir aprēķināts uz robežas ar pieļaujamo vērtību 55dB(A) (Ziņojuma 4.3.nodaļa un šī Biroja atzinuma 6.4.4.nodaļa), ir pamatoti papildus noteikt, ka Ierosinātajai ir jānodrošina arī trokšņa uzraudzības un kur nepieciešams - izplatības mazināšanas pasākumi. Konkrētajā gadījumā (dzīvojamās mājas atrodas ļoti tuvu ceļam un ieguve ir paredzēta ilgstoši) kā papildus risinājums varētu būtu nosakāma, piemēram, trokšņa izplatības barjeru (prettrokšņa siena vai valnis) izbūve attiecīgajos piebraucamā ceļa posmos, vai arī attiecīgu aizsargstādījumu izveide, dzīvojamo ēku prettrokšņa izolācijas pasākumi, ceļa seguma uzlabošana vai pat nomaiņa (arī uzturēšana), kas var nelabvēlīgu ietekmi mazināt. Uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā ir veicami trokšņa mērījumi un, pamatojoties uz to rezultātiem, nosakāms piemērotākais risinājums un to realizācijas vietas.

6.4.5.7. Attiecībā uz gaisa kvalitāti un putekļu emisiju samazināšanas pasākumiem Birojs nosacījumus jau ir ietvēris iepriekš šajā atzinumā. Papildus, ņemot vērā gan darbības specifiku un ietekmes uz vidi novērtējuma sabiedriskās apspriešanas gaitā vietējo iedzīvotāju paustās bažas un viedokli, gan iespējamās summārās ietekmes un varbūtējus traucējumus dzīvojamo māju zonā, Birojs uzskata par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu norādīt obligātos nosacījumus transportēšanas ietekmes mazināšanai. **Lemjot par obligāto nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā trokšņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātajai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Papildus Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20.panta (10)daļu noteic šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

- a) Bez papildus novērtējuma, kas ietvertu Ziņojumā līdzvērtīgu vērtējumu par sagaidāmo transportēšanas ietekmi, nav pieļaujams izvēlēties citu transportēšanas maršrutu kā maršrutu pa pašvaldības autoceļu „*Degļeva – Kreiči*”, kurš pieslēdzas autoceļam V507 „*Seļekova – Degļeva – Goliševa*”.
- b) Transportēšanas maršrutā sadarbībā ar pašvaldību vai attiecīgo zemju īpašniekiem ir jānodrošina atbilstošas nestspējas ceļa parametri un ceļa uzturēšana atbilstošā kvalitātē, pie nepieciešamības veicot pārbūves un atjaunošanas darbus. Izvērtējama iespējamība sadarbībā ar pašvaldību realizēt risinājumu, kas paredzētu grantētā ceļa asfaltēšanu vismaz posmos, kur ceļa tuvumā ir dzīvojamās mājas.

- c) Ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisos nav pieļaujams plānot un sistemātiski veikt ārpus Ministru kabineta 2014.gada 7.janvāra noteikumu Nr.16 „Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” 1.pielikuma 1.2.punktā noteiktā dienas laika (periods no pulksten 7.00 – 19.00).
- d) Uzsākot Paredzēto darbību, reprezentatīvos apstākļos un periodā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības transportēšanas trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Trokšņa noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, pamatojoties uz to rezultātiem, kur nepieciešams, nosakāms piemērotākais risinājums un to realizācijas vietas trokšņa ietekmes mazināšanai, kā arī veicama šādu pasākumu īstenošana. Pēc šādu pasākumu īstenošanas veicama to efektivitātes novērtēšana. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.
- e) Vietās, kur nepieciešama jauna ceļa posma izbūve, precīzas ceļa trases nosakāmas sadarbībā ar zemes īpašniekiem un nodrošinot konkrēto vietu inventarizāciju. Ja šādas inventarizācijas gaitā tiek konstatētas īpaši aizsargājamas dabas vērtības, risinājumi to aizsardzības nodrošināšanai nosakāmi sadarbībā ar DAP.

6.4.6. Ietekme uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

- 6.4.6.1. Ziņojumā ietverts darbības vietas un tās apkārtnes vērtējums, kā arī Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem novērtējums.
- 6.4.6.2. Saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, Paredzētās darbības teritorija un tās apkārtnē neizceļas ar ainavisku daudzveidību un augstvērtīgu ainavu, savukārt Atradņu teritorija ir vāji pārrēdzama no tuvākajiem iespējamajiem skatu punktiem. Darbības vietu veido šobrīd neizmantotu, ar krūmājiem aizaugošu lauksaimniecības zemju ainava, tuvākās apdzīvotās teritorijas ir viensētas.
- 6.4.6.3. Ziņojumā novērtēts, ka ainavu veidošana ir cieši saistīta ar rekultivāciju pēc derīgo izrakteņu ieguves. Tās mērķis ir nodrošināt ieguves vietas turpmāku izmantošanu, kā arī novērst draudus apkārtējai videi, sekmēt teritorijas iekļaušanos ainavā.
- 6.4.6.4. Saskaņā ar Ziņojumu, realizējot Paredzētās darbības 1.alternatīvu, kas paredz Atradnes iecirkņu pakāpenisku izstrādi, arī iecirkņu rekultivācija paredzēta secīgi – t.i. pabeidzot izstrādi vienā no karjeriem un uzsākot derīgo izrakteņu ieguvi nākošajā iecirknī, paralēli tiek veikta izstrādātā iecirkņa rekultivācija. Atradnes iecirkņu teritorijas paredzēts rekultivēt par labiekārtotām ūdenstilpēm, kas varētu būt izmantojamas gan rekreācijai, gan nerūpnieciskai zivju audzēšanai.
- 6.4.6.5. Darbības vietai tuvākais valsts aizsargājamais kultūras piemineklis „Karātavu kalns” atrodas Mērdzenes pagastā, aptuveni 7km attālumā no Darbības vietas, un Paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta nelabvēlīga ietekme uz to.
- 6.4.6.6. Novērtējis Ziņojumu un ietekmes uz vidi novērtējuma gaitā apkopoto informāciju, Birojs nekonstatē tādas apstākļus, kas būtu par pamatu īpaši nosacījumu noteikšanai attiecībā uz konkrētā ietekmes aspekta pārvaldību, ietekmes novēršanu vai mazināšanu, jo prasības ir jau noteiktas citās šī Biroja atzinuma sadaļās, vai izriet no normatīvajiem aktiem.

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes vairākos aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, augsnes kvalitātes, ietekmes uz hidroloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem un drenāžas apstākļiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Šāda novērtējuma rezultātā secināts, ka nav pamatu kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, tai pat laikā ir jānodrošina Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai, samazināšanai un monitoringam, kā arī Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība ir īstenojama, ja tiek saņemts paredzētās darbības akcepts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Kā izriet no veiktā vērtējuma, par piemērotāko alternatīvu Paredzētās darbības realizācijai ietekmes uz vidi novērtējuma rezultātā nosakāma 1.alternatīva, citu starpā arī tādēļ, ka, veicot iecirkņu pakāpenisku izstrādi, ietekme uz Daugavas ūdens horizontu un Kreiču purva ūdens horizonta ūdens līmeni būtu mazāka.

Direktors

A. Lukšēvics

2016.gada 5.janvārī

